

Osmanlıca

Eğitim ve Kültür Dergisi

osmanlicadergi.com
@osmanlicadergi

MART 2015

CEMÂZİYE'LE-VVEL - C. ÂHİR 1436

YIL 03 SAYI 19

6t 5€

MÜLÂKÂT
Nurettin DAYAN
Ecabat Kaymakamı

ÖDÜLLÜ
BULMACA

"Çanakkale Arıburnu Muharebatındaki kahramanlığı mükâfeten Piyade Yirmi Yedinci Alayın Sancağına ihsan buyrulan maa kurdela ve altın ve gümüş imtiyaz muharebe madalyalarının ta'lik merasimi"

ISSN 2147-5334

9 772147 533079

HARFLERİ TANIYALIM

ذ	د	خ	ح	چ	ج	ث	ت	پ	ب	ا	Matbu hatlı harfler
ذ	د	خ	ح	چ	ج	ث	ت	پ	ب	ا	Rik'a hatlı harfler
Zel	Dal	Hı	Ha	Çe	Cim	Se	Te	Pe	Be	Elif	Okunuşları

غ	ع	ظ	ط	ض	ص	ش	س	ژ	ز	ر	Matbu hatlı harfler
غ	ع	ظ	ط	ض	ص	ش	س	ژ	ز	ر	Rik'a hatlı harfler
Gayin	Ayin	Zı	Tı	Dat	Sad	Şin	Sin	Je	Ze	Ra	Okunuşları

ی	ه	و	ن	م	ل	ث	گ	ك	ق	ف	Matbu hatlı harfler
ی	ه	و	ن	م	ل	ث	گ	ك	ق	ف	Rik'a hatlı harfler
Ye	He	Vav	Nun	Mim	Lam	Nef	Gef	Kef	Kaf	Fe	Okunuşları

Osmanlıcada bulunup da Kur'ân harflerinde olmayan harfler de vardır. Bu harfler şunlardır:

ث	گ	ژ	چ	پ
---	---	---	---	---

Yuvarlak içine alınan "Şin", "Dad", "Kaf" ve "Nun" harflerinin noktaları, el yazısında harfin sonuna kuyruk olarak eklenir.

~	~	~	~
---	---	---	---

Rik'a hattında iki noktalar çizgi (-), üç noktalı harfler ise takke (^) ile gösterilir.

ع	ث	ت	ب
---	---	---	---

Kırmızı renkli harfler Türkçe asıllı kelimelerde kullanılmaz. Mor renkli harfler, Farsçadan, yeşil renkli "Nef" harfi Türkçeden gelmiştir.

Not: Türkçeden gelen "nef" in haricindeki **siyah** renkli harfler Kur'ân alfâbesinden, **pembe** renkliler ise Farsçadan gelmiştir.

Not: Kelime içerisinde harflerin başlarındaki ses kullanılır.

OKUTUCU HARFLER

"a, e" sesleriyle okutur	ه	"a" sesiyle okutur	ا
"ı, i" sesleriyle okutur	ی	"o, ö, u, ü" sesleriyle okutur	و

Not: Okutucu harfler normal harf olarak da kullanılabilir.

Not: Elif harfi üzerinde (İ) **hemze** "e" sesiyle, (ٓ) **med** "a" sesiyle okutur. Harfin önünde okutucu bir harf yoksa bir önceki sese birleştirilir.

HE OKUTUCUSUNUN "A" SESİYLE OKUTUĞU YERLER

"He" okutucusu, kelime içindeki kalın harf ve kalın sesli uyumuna göre, isimlerde, mastarlarda ve eklerde "a" sesiyle okutduğu yerler vardır. Fiillerdeki "a" sesi ikinci şahsın emir ve nehiy kipinde kullanıldığından "he" okutucusuyla değil, "elif" okutucusuyla yazılır. Dolayısıyla bir kelimenin mastar mı, emir mi olduğu daha ilk bakışta anlaşılabilir.

İSİM	باغله BAĞLA (İLE)	یاپمه YAPMA (MASDAR)
FiİL	باغلا BAĞLA	یاپما YAPMA (NEHİY)

KALIN VE İNCE KARŞILIĞI OLAN HARFLER

Osmanlıcada okutucu harflerden (و) okutucusunun "o-ö-u-ü" olmak üzere dört sesi karşıladığını görürsünüz. Bu ilk bakışta -normal olarak- bir zorluk gibi gözükmemektedir. Fakat bazı hususları bilmek kaydıyla zorluk gibi gözükken bu durum ortadan kalkmaktadır. Bu konu için aşağıdaki hususlara dikkat ediniz.

Osmanlıcada kullanılan Türkçe kelimelerde aynı sesi ifade etmekle birlikte birisi kalın, diğeri ince sesleri ifade eden toplamda on iki adet harf vardır. Bu harfler şunlardır:

	K sesi için	T sesi için	D sesi için	S sesi için	Ğ sesi için	H sesi için
KALIN	ق	ط	ط	ص	غ	خ
İNCE	ك	ت	د	س	گ	ه

Yukarıda verdiğimiz bilginin bize faydası nedir?

Bu on iki harften her hangi birisi bir kelimeye geldiğinde, mesela "vav" harfi için söylersek, okutucu harf olarak karşıladığı dört sesteki ikisini hemen elemiş oluyoruz. Yani kelimenin içerisinde bu on iki harfin kalın olanlarından bir harf gelmişse, (ö ve ü) sesleri; ince harflerinden birisi gelmişse (o ve u) sesleriyle okumayacağımızı hemen anlayabiliriz. Dolayısıyla diğer iki sesteki birisiyle okuyabiliriz.

KALIN O ve U	طوق TOK	خوش HOŞ
İNCE Ö ve Ü	تور TÜR	اوگون ÖĞÜN

SIYAK-SIBAK MESELESİ

Peki, kalınlık ve inceliğine göre iki sesi eledeğimiz halde geriye kalan seslerden ikisiyle de okunabilecek bir durum olursa ne olacak?

Mesela: **Yüz** lira. Bugün **yüz**meye gideceğim. **Yüzüm** yanmış. Aynı durum, Osmanlıcadaki bazı kelimeler için de geçerlidir. Mesela bazı kelimelerin yazılışları aynıdır, fakat farklı okunurlar.

كوچ	كول	صوص	قويو
Göç	Göl	Sos	Koyu
Güç	Gül -Mek	Sus	Kuyu

كول صوغوق	بوايش چوق كوچ
Göl soğuk	Bu iş çok güç
گولمك كوزل	گوچ وار اوزاغه
Gölmek güzel	Göç var uzağa

Aşağıdaki tabloya bakıldığında ise, durum biraz daha farklı ve karmaşık gözükabilir. Burada da yine kelimenin cümle içindeki kullanımına bakılır ve ona göre okunur.

بول	بول	بول	بول
Bül-ten	Bul	Böl	Bol

اکمگی بول ده ویر
Ekmeği böl de ver
قیرمیزی بولتنله آرانیور
Kırmızı bültenle aranıyor
بول کپچه لوقانطه سی
Bol kepçe lokantası
آرایان بولور
Arayan bulur

Yıl: 03 / Sayı: 19
MART 2015
Cemâziye'l-evvel - Cemâziye'l- Âhir 1436

osmanlicadergi.com
[@osmanlicadergi](https://twitter.com/osmanlicadergi)

SÜEDA

Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Adına İmtiyaz Sahibi
ve Genel Yayın Yönetmeni
METİN UÇAR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
A. MUHYİDDİN UZUN

Danışma Kurulu

AHMED SEMİZ
DOÇ. DR. ÖMER İŞBİLİR
YRD. DOÇ. DR. YUSUF BİLEN
YRD. DOÇ. DR. TURGUT KOÇOĞLU
YRD. DOÇ. DR. HÜSREV AKIN

Yayın Koordinatörü

İBRAHİM MAHİR ÇAKMAK

Hukuk Müşaviri

Av. HAKKI AYGÜN

Tashih

AHMET BEYPAZAR
İBRAHİM KARABOĞA

Grafik Tasarım

ERDEM KÖYMEN

Sosyal Medya

OSMAN GAZALİ ÇAKMAK
ERDOĞAN AKMAN

Teknik Destek

ADEM KILIÇ

Mali Sorumlu

FİKRET TOKSÖZ

Abone Sorumlusu

HÜSREV BİROL ÖZDEMİR

Satış Pazarlama

EMRULLAH ŞAKALAR

Baskı Yeri

Express Basımevi
0.212 671 61 51

Abonelik

Tel: 0.212 671 51 80
Gsm: 0.530 370 70 10
0.530 148 63 82
www.e-sueda.com

Yönetim Yeri

İkitelli Organize San. Bölgesi
Eski Turgut Özal Cd.
No: 40/1 Kat: 3
Başakşehir/İSTANBUL

FİHRİST

EDİTÖR'DEN

Kendimizi Fark Edelim

02

MÜLÂKÂT

Eceabat Kaymakamı Nurettin DAYAN ile Mülakat
(Çanakkale Savaşını Hakkıyla Öğrenmek İsteyen Mutlaka Osmanlıca Öğrensin)

04

BİLİYOR MUYDUNUZ?

Ertuğrul Gazi'ye Hürmet * Kelimelerin Kökenlerine Yolculuk * Ertuğrul Gazi
Türbesinin Tamiri

08

HABERLER

Osmanlı Türkçesi İkinci Eğitim Şûrâsı Ankara'da Yapıldı

15

BELGE OKUMALARI

Osmanlı'da Belge ve Yazı Çeşitleri * Bir İntihar Vak'ası Raporu

22

OKUMA METİNLERİ

Çanakkale Muzafferiyetinin Sene-i Devriyesi Münasebetiyle Halep'de İrad
Edilen Hitabeden Bazı Parçalar * Seferberlik İlânı * Gümüşhaneli Üsteğmen
Zahit'in Eşine Yazdığı Vasiyetname

26

HÜSN-İ HAT ÇALIŞMALARI

"KeF" Harfi

32

OSMANLICA YAZABİLİYORUM

Yazı Alıştırmaları: "Azıcık İlgilütfen"

33

KİTÂBE OKUMALARI

Kitabe okumaları * 5 Lira (1927) * 2,5 Lira (1914) * Pullar * Ahmed Midhat
Efendi'nin Kabirtaşı

34

TARİHTEN NOTLAR

Kocamı Bekliyorum * Yüzleri Hala Gözlerimin Önünde * Baban Gelirse
Beni Çağır Ha

36

OSMANLICA ÖDÜLLÜ BULMACA

40

کندیمیزی فروه ایدلم

KENDİMİZİ FARK EDELİM

کندینک فرقنده اولمایانه خارجی ده تام آملایاماز. صوئ ایکی یوزیلدر کندیمیزده قونوه وضعیتده ایدک. باتیده ملتجی آقمارله برابر صاورولانه طوغوئولله لری، کوهک بارجه بقار هالنده قالیدیر. کندیلری ده اولامیدیر. سومورگه حی باتی دولترینک تمدن لسته اولدیغنه ایندقاری هالیرینه قایدیدیر کندیلری.

قوبه دولت عالییه ده اتحاد بوزولمیه بئلده میانه ملی صینیرلی ایجریسنده یای بر دولتی نیجه ویردی. صینیرلک طارالمی، افقک ده طارالمه سبب اولدی. یای آملایسه، طوغوئولله لرینک هونغده اولدیغی کبی یای ترکیه دولتنده ده باتی اورتقه مویه یلکن آهیدی.

دنیايه آهیلیمو اونغلیدر. فقط بر او قدر داهای اونغی اولانه، تاریخه آهیلیمقدیر. یعنی کندی دگرلرندمه، بریکیملرندمه قوماده حرکت ایدیه یلمکدر.

بو قونوده صوئ ۱۵-۲۰ سنهیه قدر مع الاسف ضعیف قالده. لکن صوئ دوغارد کندییزی فروه ایتک نقطه سنده جدی بر شعور و هالیسه لرک اولدیغی سوره بر ملت اولارو ادراک ایدیوروز. بز هادیه عثمانلی ترکیه سی اوزرندمه باقالم.

تاریخ و کولتور، آغیرلقل اولارو حرف و لالنه قید ایدیلن ویریه مکلندر. لاله ناصلک سوره تاریخی قودلری طاشیر و اورانک بریکیمی توریه آقناریسه، حرفلر ده شعار اولارو باغلی اولدیغمز کولتورک البه سی و قیافتی افاده ایدر.

أویله ویا بویله هلمیم آلاننه کیردیلمز ازیلمکک سیقولویزینده هیمیمو ایجوه کندیمزه باقاییلمک، بونک ایجوه ده بلله ائ قولای یولردمه بریسی اولانه عثمانلی ترکیه سی ایله مخاطب اولموه -کوردیلمز قدریله- اونغی اولمدر.

”دده مدنه قاله..“ ”کتبخانه لریمز.“ ”یازیمز..“ دییه باشلاویه عاثیت افاده ایدمه جمله لر کندیمزه باقمه نلک اشارتایدیر. ایسه یزینک اؤکنه عثمانلی ترکیه سی ایله یازیلیمه نابلا اصموم، دعوتیه لرینی، نوطلرینی بو حرفلرله نقشه ایدیه یلمک وارلوه اورته یه قویمه نلک زمیدر.

Kendinin farkında olmayan harici de tam anlayamaz. Son iki yüz yıldır kendimizden kopuk vaziyette idik. Batıda milliyetçi akımlarla beraber savrulan doğu ülkeleri, küçük parçacıklar halinde kaldılar. Kendileri de olamadılar. Sömürgeci batı devletlerinin temeddün etmiş olduğuna inandıkları hallerine kaptırdılar kendilerini.

Koca Devleti Aliyye de ittihadın bozulmasıyla birlikte misak-ı milli sınırları içerisinde yeni bir devleti netice verdi. Sınırların daralması, ufkun da daralmasına sebep oldu. Yeni anlayış, doğu ülkelerinin çoğunda olduğu gibi yeni Türkiye Devletinde de batıyı örneklemeye yelken açtı.

Dünyaya açılmak önemlidir. Fakat bir o kadar daha önemli olan, tarihe açılmaktır. Yani kendi değerlerinden, birikimlerinden kopmadan hareket edebilmektir.

Bu konuda son 15-20 seneye kadar maalesef zayıf kaldık. Lakin son dönemlerde kendimizi fark etmek noktasında ciddi bir şuur ve çalışmaların olduğunu bütün bir millet olarak idrak ediyoruz. Biz hadiseye Osmanlı Türkçesi üzerinden bakalım.

Tarih ve kültür, ağırlıklı olarak harf ve lisanla kaydedilen veriyel mündür. Lisan nasıl ki bütün tarihi kodları taşır ve oranın birikimini buraya aktarırsa, harfler de şiar olarak bağı olduğumuz kültürün elbisesi ve kıyafetini ifade eder.

Öyle veya böyle çekim alanına girdiğimiz ezilmişlik psikolojisinden çıkmak için kendimize bakabilmek, bunun için de belki en kolay yollardan birisi olan Osmanlı Türkçesi ile muhatap olmak -gördüğümüz kadarıyla- önemli olmuştur.

”Dedemden kalma..“ ”Kütüphanelerimiz..“ ”Yazımız..“ diye başlayan aidiyet ifade eden cümleler kendimize bakmanın işaretleridir. İş yerinin önüne Osmanlı Türkçesi ile yazılmış tabela asmak, dave-

NAMAZGÂH TABYASI

Namazgah Rampart

نمازگاه طایبیه سی

KANLISIRT

Bloody Ridge

قانی صیرت

CONKBAYIRI

Chunuk Bair

هونو بایری

یعنی دیم اوت، کندی طوقارلنده کندی کبی اولاییلمک فعالیتی اولارو ده طانیلایبیلله هانمز عثمانلی ترکیه سی هالیسه لری، بزی تاریخی و کولتورل آعلامده بریلیمه طاشیایه هوه اونمای بر عضردر. صیرتی معظم بر کوبه، اوز کوننه طایایاییمه عملیه سیدر. بو آهیده صولک درجه اولغیدر.

۲۰۱۵ هانافه قلعه صاواشرینک ۱۰۰۰جی سنه سی ده افاده ایدیور. بر مللک وارو یوقلوه صاواشی دینه هک هوه اونمای بر تاریخر. و بو سنه بزملة برلده سوه دنیانک کوزی تکرار هانافه قلعه ده اولاهقدرد. او هوه اونمای تاریخی یاریم آهده کی یوخلندیرمه لوه لری عین زمانده عثمانلییه اولارو ده یازیلله ناصل اولوردی عجباً؟ کونک قیافتلری ایله کوردیگم عکسلرک بزی او سنه لره کولتورسی قیلندره تاریخی بر آتوسفره کیرمه مز دالها قولای اولمازیدی؟

هانافه قلعه یی صولوقلادیغمز بو صایسمزده تاریخی یول آلله نلک ال اونمای آراحی اولاره عثمانلی ترکیه سنه نظرلری بر کز دالها هاکمک ایستز. بزه عاڈ اولاره کورسل عضرلر نه قدر آرتارسه او قدر بز اولاهغمز ده خاطرلایمعه ده فائده اولاهقدرد.

هانافه قلعه عین زمانده بر دیریلیسه دسانیدر. بزی خاطرلاناته کوبلای بر رسمدر. ساده به کورمه سنی و کوسرته سنی بیلمک اونمای اولاهقدرد. امید ایدرزکه بو هالیسه لرله تاریخی بیلیج و شعوریمز بزلری دالها بر بزیایاهمه، کندیغمز فروه ایتمقله بی دنیا دوزنده فروه اورته یه قویاییلیز.

tiyelerini, notlarını bu harflerle nakş edebilmek varlık ortaya koymanın remzidir.

Yani demem o ki, kendi topraklarında kendi gibi olabilmek faaliyeti olarak da tanımlayabileceğimiz Osmanlı Türkçesi çalışmaları, bizi tarihi ve kültürel anlamda birikime taşıyan çok önemli bir unsurdur. Sırtını muazzam bir güce, özgüvene dayayabilme ameliyesidir. Bu açıdan son derece önemlidir.

2015 Çanakkale Savaşlarının 100. Senesini de ifade ediyor. Bir milletin varlık yokluk savaşı denecek çok önemli bir tarihtir. Ve bu sene bizimle birlikte bütün dünyanın gözü tekrar Çanakkale'de olacaktır. O çok önemli tarihi yarımada-daki yönlendirme levhaları aynı zamanda Osmanlıca olarak da yazılsa nasıl olurdu acaba? Günün kıyafetleri ile gördüğümüz askerlerin bizi o senelere götürmesi kabilinden tarihi bir atmosfere girmemiz daha kolay olmaz mıydı?

Çanakkale'yi solukladığımız bu sayımızda tarihe yol almanın en önemli aracı olan Osmanlı Türkçesine nazarları bir kez daha çekmek isteriz. Bize ait olan görsel unsurlar ne kadar artarsa o kadar biz olacağımızı da hatırlatmak da fayda olacaktır.

Çanakkale aynı zamanda bir diriliş destanıdır. Bizi hatırlatan güçlü bir resimdir. Sadece görmesini ve göstermesini bilmek önemli olacaktır. Ümit ederiz ki bu çalışmalarla tarihi bilinç ve şuurumuz bizleri daha bir biz yapacak, kendimizi fark etmekle yeni dünya düzeninde fark ortaya koyabiliriz.

متین اوچار

MÜLÂKÂT

Çanakkale Savaşını Hakkıyla Öğrenmek İsteyen Mutlaka Osmanlıca Öğrensin

چاناق قلعه صاواشنى حقيله اؤگرىمك ايستهين مطلقا عثمانليجه اؤگرىسين

NURETTİN DAYAN / ECEABAT KAYMAKAMI | MÜLAKAT: MEHMET EMİN BIÇAKÇI

چاناق قلعه بر و برابر اولديغىمىزده قىليرىمىز عىن
دويغولر ايچون چارپديغىنده نه لر ياپاييله جگىمىز
ده كوسترگه سيدر.

چاناق قلعه مظلوم ملّتلر ايچىنده بر ديريليش
موشتوسيدر. چاناق قلعه بر دستاندر. اونىڭ ده
اوتە سىندە چاناق قلعه بر معجزەدر. چاناق قلعه،
سوز قونوسى ايدىلن شى دىنسه، ايمانسه، مملكتسه
كرىسنىڭ تفرّعات قبول ايدىلدىگى بر دوشونجه نىڭ
تظاھرىدر.

چاناق قلعه عىن زمانده ملّى برك و بتونلك
خرىجنىڭ آتيلدىغى، ملّت اولمە نىڭ نه اولديغىنىڭ

چاناق قلعه ياقىن تارىخىمىز آچىسندن ناصىل بر اۇنمە
صاحبدر سىزە كورە؟

چاناق قلعه، عثمانلىنىڭ صوڭ كوكرەيشى تركيه
جىمھورىيتنىڭ اوكسوزيدر. چاناق قلعه هر تورلى
امكانسىزلىق قارشىسىندە دىخى اجدادىڭ اسارتى
قبوللنمەيشنىڭ، جاننى جاناننى فدا ايدرك ايمانيله
قازاندىغى ظفرىڭ آديدر. چاناق قلعه محمد عاكفىڭ
تعبىرىلە ”كىمى ھندو، كىمى ياميام كىمى
بىلىم نه بلا“ اولان ىدى دۇلڭ صالدىرىلرىنىڭ
پوسكورتولمىسى، ”بىھودە اوغراشمايىڭ بو
طوپراقلىردە تىك بر تورىڭ قالىجەيە قدر سىزە
كچىش يوق“ دىنن بر قھرىمانلىق حكاىيە سيدر.

اولوشوملر عثمانليجه نڭ اهميتنڭ فرقنه وارديلر. بو قونوده ده اصلنده خيرات وقفى اؤڭجىلك ايتدى دىنسه يريدر. اوزللكله صوڭ دونملرده بو غيرتڭ دولت ائيله ده دستكلنمىسى اورته و اوزون وعده ده چوق فائده لر صاغلایاچقدىر.

اومويورمكه بو قورسلره دستك وىرن باشقه وقفلىر، درنكلر، سيويل طوپلوم اؤرگوتلىرى ده اورته يه چىقاجق، قورس صايىلىرى آرتاجق عثمانليجه بىلنلرڭ صايىسى كون بكون آرتاجقدىر.

چاناق قلعه صاواشى ۱۰۰۱نجى يىلى اتكىنلىكلرى قاپسامنده نه كى فعاليتلر ياپمى پلانلييورسڭز؟

چاناق قلعه صاواشلىرىنڭ ۱۰۰۱نجى يىلى اتكىنلىكلرى صايىن جمهور باشقانمڭ حمايه لرنده كرچكلشمكده در. بو قاپسامده آلانده ايشلىرى اورغانىزه ايتمك اوزره ياقىن زمانده چاناق قلعه صاواشلىرى كلىبولى تارىخى آلان باشقانلىقى قورولدى.

آلان باشقانلىقى تورنلرڭ ياپىلمىسى، تارىخى آلانڭ احيا ايدىلمىسى و ديگرايشلىرى يوروته جك ۱۰۰۱نجى يىل اتكىنلىكلرى چاناق قلعه ده، چاناق قلعه واليمزڭ اؤڭجىلگنده دوام ايتمكده در. اؤڭجه لكله تورنلرڭ قصورسز بر شكلده ياپىلمىسى، بزه ياراشىر بر شكلده صوڭوچلانديرىلمىسى، چاناق قلعه روحنڭ تام آڭلاميله اورته يه قونمىسى و بو روحنڭ كله جك نسللره آقتارىلمىسى آنا هدفدر.

معلومڭز ۱۸ مارت و ۲۴-۲۵ نىسان تارىخلرنده هر يىل قوتلامه لر و آڭمه پروگراملىرى ياپىلمقده در. بو يىل بو پروگراملره قاتىلىم چوق يوكسك دوزيده

تارىخ صحنه سنه آلتىن حرفلره يازىلمىسىدر. قىصه جه سى چاناق قلعه، ملتزمڭ مايه سيدر.

ملى شعورڭ اولوشمه سنده اونملى قاتقى صاغلامه قپاسيته سنه صاحب چاناق قلعه صاواشى و اونلردن قالان 'فوطوغراف' كركديگى شكلده دگرلنديريله بىلييورمى؟

عثمانليجه بزم كوكمزدىر. هر نه قدر تركيه جمهوريتى يڭى بر دولت ايسه ده تركيه ي عثمانليدن آيرى دوشونمك ممكن دگلدر. بز كندىمىزى عثمانليدن آيرى كورسه ك بيله توم دنيانڭ كوزنده بز عثمانلىنڭ دوامى يز و طورونلىرى يز.

اولايه بو زاويه دن باقىلديغنده عثمانليجه نڭ ده نه قدر اونملى اولديغى اورته يه چىقاجقدىر. تارىخىمىز كچمشمىزى لايقيه بيلمك اىستىيورسه ق بونڭ اڭ تمل باشلانغىچى عثمانليجه ي بيلمكدر. بو نه دنله عثمانليجه قورسلرى صوڭ درجه اونملىدر.

شكرلر اولسونكه صوڭ دونملرده عثمانليجه يه قارشى بر ايلگى اولوشمه يه باشلادى. فرقلى پلانفورملرده دولت قوروملىرى يا ده سيويل

چاناق قلعه ايله ايلگىلى اثرلر اورتە يە قونمقده، تياترولر حاضرلانمقده، فيلملر، بلگه سللر چكىلمكده در. يينه چاناق قلعه صاواشلىرىنىڭ ۱۰۰ نچى يىلى طولايىسىلە چاناق قلعه صاواشلىرى موزەسى اولوشدىرولمە يە چاليشىلمقده در. آيرىجە آلانى زيارتە كلن اوگرنجىلىرىمىز قوناقلاياجقلىرى ۷۳۰ كىشىلىك اوگرنجى قونوق اوينىڭ انشاآتى دوام ايتمكده اولوب، يىل صوڭنە قدر بيتىرىلمىسى هدفلىمكده در.

دولت قوروملىرىمىز طيشىندە ايش آدملىرىمىز دە آلانە قاتقى صاغلاقمقده قالىجى اثرلر ياپمىق ايچون عادتاً سفرىر اولمقده درلر. ياقىن زماندە تملى آتيلاجق آلچى تپە جامعى و بو يىل آچىلىشى ياپىلاجق آق باش شەيدلىگى بونلرە اورىنكدر. بو تور اثرلرڭ صاايسىنىڭ آرتمە سنى تىنى ايدىيورز.

عثمانلىجە يىلمەنڭ ويا اوگرىمەنڭ چاناق قلعه

ايله ناصل بر ايليشكىسى اولايلىر؟ بو قونودە اوزللكلرە اوگرىنچىلرە نەلر سويلەمك اىسترسىز؟

چاناق قلعه صاواشى، بر عثمانلى دونى صاواشىدر. بو نە دنلە چاناق قلعه صاواشنە دائر

اولاجقدر. صايىن جمهور باشقانمىز باش باقانلىقى دونمىدە هر يىل ۱۸ مارت قوتلامەلرىنە بالذات قاتىلىمىش، چوق صايىدە باقان و اوست دوزى عسكىر و سيويل بوروقرات دە تورنلرە اشتراك ايتمىشدر. ۲۴-۲۵ نىسان تورنلرى اولوسلر آراسى دوزىدە ياپىلمقده اولوب، چاناق قلعه صاواشلىرىنە قاتىلان ئولكەلرڭ اوست دوزى قاتىلىمى اولمقده در.

بو يىلڭ چاناق قلعه صاواشلىرىنىڭ ۱۰۰ نچى يىلى اولمىسى حسيىلە قاتىلىم چوق اوست سويەدە اولمىسى و صايىن جمهور باشقانمىزڭ او صاحبلىگىدە كرچىكلىشمىسى بىكلىمكده در. اوزللكلە صوڭ ۱۰-۱۲ يىلدەر اجە آباد صىنىرلرندە بولونان شەيدللكلرڭ احياسى ايچون چوق جدى چاليشمەلر ياپىلمىشدر. بو چاليشمەلرە ۱۰۰ نچى يىلدە دە دوام ايدىلمكده در.

بونڭ طيشىندە چاناق قلعهنڭ، چاناق قلعه روحنڭ هر كسىمە آڭلاتىلايىلمەسى ايچون حكومتىمىز و صايىن والىمىز اوڭجىلىگىدە پانلر، قونفرانسلىر، سىمىزلىر، آلانە كزىلر ياپىلمقده،

دییہ جک و کله جگگ امین اللردہ اولدیغنی کورہ رک
مستریح اولاجقلردر.

محترم قائممقام ایلگی و علقه گزدن طولای تشکر
ایدرز.

بزه بو امکانی ویردیگنر ایچون بن سزله
تشکر ایدیورم. عثمانلیجه نڭ اؤگریلمسی
ایچون یاپدیگنر چالیشمه لر تقدیره شایان. بوڭا
اؤڭجیلک ایدن، بو قورسلرده کورو آلان هرکسه
شکرانلیری صونویورم.

ایلچه مزده ده ویرمش اولدیگنر قورسلره قاتیلان
پک چوق وطنداشمز وار. اونلر آدینه ده سزله
تشکر ایدیورم. قورسلرڭ دوامی نقطه سنده،
امکانلریمز اولچوسنده سزله هر تورلی دستگی
ویرمه یه حاضر اولدیغیزی ده بیلمه گزی ایسترم.

توم عثمانلیجه درگیسی اوقورلرینه اڭ ایچدن
صایغی و سوگیلمله...

بیلگی و بلگه لرڭ اوریژینالری عثمانلیجه در.
صاواش دونمی قیدلری، عسکری طوتاناقلر،
عسکرلریمڭ عائله لرینه یازدقلری مکتوبلر هپ
عثمانلیجه در. او دونمدن قالان مزار طاشرلی،
عسکرلریمڭ طوتدیغی کونلکلر، قیصه جه دونمی
آڭلاتان هر شی عثمانلیجه در.

چوجقلریمڭ تاریخلرینی و بو تاریخڭ بر پارچه سی
اولان چاناق قلعه صاواشرینی حقّیله اؤگرنگ
ایستیورلرسه مطلقا عثمانلیجه قورسلرینه
کیتسینلر و عثمانلیجه اؤگرنسینلر. بونڭله برلکده
اؤگرنجیلریمڭ شهیدلگه مطلقا کلسینلر. دده لرینی
زیارت ایتسینلر. دده لرینڭ روحلرینه دعالر،
فاتحه لر اوقوسونلر. ”دده جگم، سنڭ جانڭله
قانڭله بزه یورت اولارق بیراقدیغڭ بو طوپراقلر
امین اللرده“ دیسینلر.

اومولورکه دده لریمڭ مزارلرندن طورونلرینی سیر
ایده جک سلاملرینی آلاجق، دعالرینه ”آمین!“

Ertuğrul Gazi'ye Hürmet

ارطوغرول غازى يه حرمت

ARİF EMRE GÜNDÜZ arifemreg@gmail.com

ارطوغرول غازى

ارطوغرول غازى، عثمانلى دولتنىڭ قوروجىسى عثمان غازىنىڭ باباسىدۇر. باباسى سلىمان شاھىڭ (گوندوز آلب) وفاتنىڭ آردىدىن قاي بويىنىڭ باشىنى گچمىشدر. تركستاندىن چىقاراق آناطولى يە گلن قاي بويى، آنقرە قرە جە طاغىڭ آردىدىن اسكىشەرە يرلشمىشدر. سلجوقلى سىلطانى ۱ نجى علاء الدىن كىقباد، قاي بويىنى سوگوڭى قىشلاق، طومانىجى يايلاق اولارق ويرر. ارطوغرول غازى، ۱۲۸۱ سەنەسەندە وفات ايدىر. يرىنە اوغلى عثمان غازى گچر و آناطولى سلجوقلى دولتنە باغلى بر اوچ بگى اولارق، بر ياندن سلجوقلى دولتنى قوروركن بر ياندن دە طوغو روما ايمپراطورلغىنە آقنىلر دوزنلە يەرك يىڭى فتحلر گرچكلشدىرمە يە دوام ايدىر. آناطولى سلجوقلى دولتنىڭ طاغىلمە سەندىن سوڭرە، ۱۲۹۹ ويا ۱۳۰۰ سەنەسەندە عثمان غازى دىگر بگلكلر گى باغىمسىز بر بگللك اولارق عثمانلى بگلگىنى قورار.

ارطوغرول غازى يە حرمت

۵۰۰ سەنەدن فضىلە دىنياه عدالتلە حكم ايدىن عثمانلى دولتنىڭ تىللرىنى آتان ارطوغرول غازىنىڭ عثمانلى پادشاھلىرىنىڭ ياندىنە ھەر زمان فرقىلى بر ىرى اولمىشدر. اويلەكە، ارطوغرول غازىنىڭ تىربە سىنىڭ باقىمە احتىياجى اولدىغىندە، تىربەنىڭ باقىمىنى اوستلنن وقفىڭ گىرىشىملرى بىكلەندىن بالذات پادشاھىڭ تىلىماتىلە، تىربە تىمىر و تىفرىش ايتدىرىلمەكەيدى. بو طورومى، اوزرىندە سىلطان ۲ نجى محمودىڭ خط ھامايونى اولان ۳۰ مايس ۱۸۳۲ تارىخلى وثىقەدن (۲۷۰۵۹/۵۴۸) آڭلىيورز:

ERTUĞRUL GAZİ

Ertuğrul Gazi, Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'nin babasıdır. Babası Süleyman Şah'ın (Gündüz Alp) vefatının ardından Kayı Boyunun başına geçmiştir. Türkistan'dan çıkarak Anadolu'ya gelen Kayı Boyu, Ankara Karacadağ'ın ardından Eskişehir'e yerleşmiştir. Selçuklu Sultanı 1. Alâeddin Keykubat, Kayı Boyuna Söğüt'ü kışlak, Domaniç'i yaylak olarak verir. Ertuğrul Gazi, 1281 senesinde vefat eder. Yerine oğlu Osman Gazi geçer ve Anadolu Selçuklu Devleti'ne bağlı bir uç beyi olarak, bir yandan Selçuklu Devleti'ni korurken bir yandan da Doğu Roma İmparatorluğuna akınlar düzenleyerek yeni fetihler gerçekleştirmeye devam eder. Anadolu Selçuklu Devletinin dağılmasından sonra, 1299 veya 1300 senesinde Osman Gazi diğer beylikler gibi bağımsız bir beylik olarak Osmanlı Beyliği'ni kurar.

ERTUĞRUL GAZİ'YE HÜRMET

500 seneden fazla dünyaya adâletle hükmeden Osmanlı Devleti'nin temellerini atan Ertuğrul Gazi'nin Osmanlı Padişahlarının yanında her zaman farklı bir yeri olmuştur. Öyle ki, Ertuğrul Gazi'nin türbesinin bakıma ihtiyacı olduğunda, türbenin bakımını üstlenen vakfın girişimleri beklenmeden bizzat Padişah'ın talimatıyla, türbe tamir ve tefriş ettirilmekteydi. Bu durumu, üzerinde Sultan 2. Mahmud'un hatt-ı hümayûnu olan 30 Mayıs 1832 tarihli vesikadan (BOA, HAT, 548/27059) anlıyoruz:

- ۱ بارزهم
- ۲ قاتعاً ما یاشنا
- ۳ حسباً تقدیرک داعدم فظور و معلوم هر یونم افسردر و قلعاً من رایلهک متعالیه تنبیه و هواله افکهم اراهم اوزاروهم
- ۴ دقت و اهنتم اوزر تنظیم اولدور منعه فایزده کوسزدیکی و جهله و قعه مذکور غله حاصلوتنده منوی موئی الیه طرفنده
- ۵ نادره اولغده اوزر منسم موئی الیه بالهواله لایقی و جهله رویت و لزوم کلاسه امری اجدار الیه تنظیمه عبادرت اولی
- ۶ سونکله کرانلو مرابانو قدرلو و نعم افتم
- ۷ معلوم همایونه ملوکانه کسک سورلینی اوزره اناطولی جانبی سردار کیمک حبیبه پسر فولدینک کجده و دودا بنه خبر باندینک بیزک
- ۸ سکور قضیهی خاچینر مدفون بنمکانه فیهی اسبانه غازی اطرخل طاب تره حضرتینک زبیه شریفه درونی قلیچینه خانی
- ۹ صدوق شریفه بوسنج خاص ریزه ریزه اولدینی و ایضاً کیمه معایب باغ و صوم اولی و مرور عبور ایدیلک و بر دکای باغ
- ۱۰ و صوم الیه اداره اولغده ایدوکی وزیر دارینک بهی اونی بنی اچی معاندن بنه برنشی اولدینی بیانیله افضاسنک اجلی فیهی
- ۱۱ انرا و اشعار کیش و مقضای امر و اراده بنه شکیلک اوزره فیهی اوقاف همایوندری ناطق افق قولدرن بر فطه مرکز ابله حواله
- ۱۲ اولی اولی فیدر لوزر سنه بالمجمعه مرحوم مسالیه حضرتینک فیهی صدوقی بوسنج سنک تجدیدی وزیر لطیفه مجید قلیچ فیهی
- ۱۳ ماره سنک و قضاک تخمه نظر متولیه تنبیه الکشی و چور ایجاب ایدینه مصارفی خداوندکار سنجای مسلمی قولدری معرفتیه بر منوال محرزین
- ۱۴ و تنظیم بر بعضی وقف مزبور غله حاصلوتنده منوی موئی الیه طرفنده نایب الخفه اوزره دقتینک جانب نظارت اوقاف همایونه ارسل
- ۱۵ فیهی ضمیمه مشرف اصدری فیهی اعلام تمش اولدیندر فظور همایونه ملوکانه ببولیو مجیده عرض و نفع فیهی اولغله اعلام
- ۱۶ نسیبه قضاک اجلی موفق اراده بنه اراهم ببولیو ایسه مقضای ضمیمه اجلاسه عبادر سه اولی فیهی مطهر علم عالیبدی ببولیو
- ۱۷ امرو فیهی سونکله کرانلو مرابانو قدرلو و نعم افتم بارزهم

Tarih: 29 Zilhicce 1247 (30 Mayıs 1832 Çarşamba)

(1) (Pâdişâhım)

(2) Kaymakâm Paşa

(3) İşbu takrirden ve i'lâm-ı manzûr ve ma'lûm-ı hümayûnum olmuştur vakf-ı müşârun-ileyhin mütevellisine tenbîh ve havâle olunsa hem arası uzar ve hem (4) rikkat ve ihtimâm üzere tanzim olunamaz şikk-ı sâniide gösterildiği vechle vakf-ı mezkûr galle-i hâsılâtından mütevellî-i mûmâ-ileyh tarafından (5) te'diye olunmak üzere mütesellim-i mûmâ-ileyh bi'l-havâle lâyıki vechle rû'yet ve lâzım gelen emri isdârıyla tanzimine mübâderet olunsun

(6) Şevketlû kerâmetlû mehâbetlû kudretlû veliyy-i ni'metim efendim

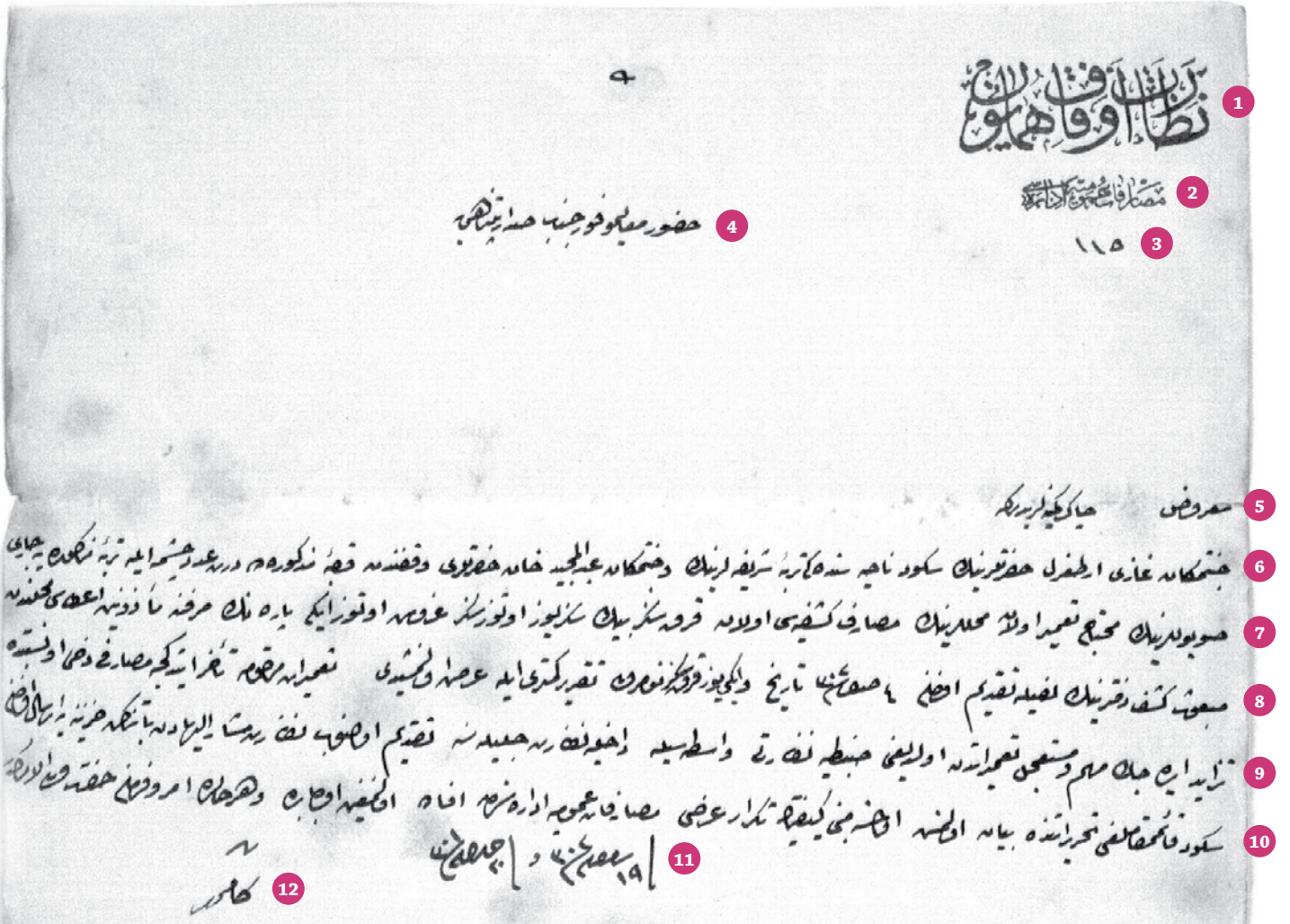
(7) Ma'lûm-ı hümayûn-ı mülûkâneleri buyurulduğu üzere Anadolu cânibi serdâr-ı ekremleri Hüseyin Paşa kullarının geçende vürûd eden tahrîrâtlarının birinde (8) Söğüt Kasabası hâricinde medfûn cennetmekân firdevs-i âşiyân Gazi Ertuğrul tâb-ı serâh hazretlerinin türbe-i şerîfleri derûnu kaliçeden (halıdan) hâlî olup (9) sanduka-i şerîfeleri pûşidesi rîze rîze olduğu ve ikâd için muayyen yağ ve mum olmayarak mürûr ve ubûr edenlerin verdikleri yağ (10) ve mum ile idâre olunmakta idüğü ve türbedârının yevmî on beş kuruş akçe maâşından başka bir nesnesi olmadığı beyânıyla iktizâsının icrâsı husûsu (11) inhâ ve iş'âr olunmuş ve muktezâ-yı emr ve irâde-i seniyye-i şâhâneleri üzere husûsu mezkûr evkâf-ı hümayûnları nâzır efendi kullarına bir kıt'a tezkire ile havâle (12) olunup ol-dahi kuyûd-ı lâzimesine bi'l-mürâcaa merhûm müşârun-ileyh hazretlerinin kabir-i şerîfi sandukası pûşidesinin tecdîdi ve türbe-i latîfeye müceddeden kaliçe (halı) ferşi (13) maddesinin vakfının tahammülüne nazaran mütevellisine tenbîh olunması veyâhûd icâb eden masârıfı Hudâvendigâr Sancağı mütesellimi kulları ma'rifetiyle bir minvâl-i muharrer rû'yet (14) ve tanzim ile ba'dehu vakf-ı mezbûr galle-i hâsılâtından mütevellî-i mûmâ-ileyh tarafından te'diye olunmak üzere defterinin cânib-i nezâret-i evkâf-ı hümayûna irsâl (15) kılınması zımında emr-i şerîf-i asdârî husûsunu i'lâm etmiş olduğundan manzûr-ı hümayûn-ı mülûkâneleri buyurulmak için arz ve takdim kılınmış olmakla i'lâm olunan (16) şikkînden kangısının (hangisinin) icrâsı muvâfık-ı irâde-i seniyye-i şâhâneleri buyurulur ise muktezâ-yı münîfi icrâsına mübâderet olunacağı muhât-ı ilm-i ulyâları buyuruldukta (17) emr u fermân şevketlû kerâmetlû mehâbetlû kudretlû veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerininidir.

ارطوغرول غازى تره سنڭ تعمیری

ERTUĞRUL GAZİ TÜRBESİNİN TAMİRİ

وقفلر نظارتندن صدر اعظملىق مقامنه يازيلان ۲ تموز ۱۸۸۵ تاريخلى وثيقهده (۷۵۷۴۴/۹۵۸) ايسه، ارطوغرول غازينڭ تره سنڭ و صو يوللرينڭ تعمير ايديلمسى كركديگنڭ داها اوڭجهدن بيلديريلديگى افاده ايديلمكده فقط گركلى اودهنگ گلمديگى اچون تعميراتڭ ياپيلامديغى بليرتيلمكدهدر. آيريجه تعميرات گجيكده كجه مصرفڭ آرتاجغندن بحث ايديلمه كدهدر. بر اوڭجه كى وثيقهده سوگوت قائممقامى طورومى طوغريدن پادشاهه عرض ايدر كن، بو وثيقهده آرايه نظارتلرڭ و صدارتڭ گيرمسى ايله سورجڭ اوزاديغى گوزلردن قاچمامقدهدر:

Vakıflar Nezâretinden Sadrazamlık makamına yazılan 2 Temmuz 1885 tarihli vesîkada (BOA, İ..DH., 958/75744) ise, Ertuğrul Gazi'nin türbesinin ve suyollarının tamir edilmesi gerektiğinin daha önceden bildirildiği ifade edilmekte fakat gerekli ödenek gelmediği için tamiratın yapılamadığı belirtilmektedir. Ayrıca tamirat geciktikçe masrafın artacağından bahsedilmektedir. Bir önceki vesîkada Söğüt Kaymakamı durumu doğrudan Padişah'a arz ederken, bu vesîkada araya nezâretlerin ve Sadâretin girmesi ile sürecin uzadığı gözlerden kaçmamaktadır:

Tarih: 19 Ramazan 1302 (2 Temmuz 1885 Perşembe)

(1) Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn

(2) Masârifât-ı Umûmiyye Dâiresi

(3) 115

(4) Huzûr-ı Maâlî-mevfûr-ı Cenâb-ı Sadâretpenâhiye

(5) Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

(6) Cennetmekân Gazi Ertuğrul Hazretlerinin Söğüt Nâhiyesindeki türbe-i şerîfelerinin ve cennetmekân Abdülmecîd Han Hazretleri vakfından kasaba-i mezkûrede dört aded çeşme ile türbe-i mezkûreye câri (7) su yollarının muhtâc-ı ta'mîr olan mahallerinin masârif-ı keşifi olan kırk sekiz bin sekiz yüz otuz sekiz kuruş otuz iki paranın sarfına me'zûniyet i'tâsı mahallinden (8) meb'ûs keşif defterinin leffiyle takdîm olunan 4 Safer 1302 tarih ve iki yüz kırk sekiz numaralı takrîr-i kemterî ile arz olunmuştu. Ta'mîrât-ı merkûme teahhur ettikçe masârîfı dahî o nisbette (9) tezâyüd edecek mühim ve müsta'cel ta'mîrâtın olduğu Zabtiye Nezâreti vâsıtasıyla Dâhiliye Nezâret-i Celîlesine takdîm olunup nezâret-i müşârun-ileyhâdan bâ-tezekkür hazîneye irsâl olunan (10) Söğüt Kaymakamlığı tahrîrâtında beyân olunmuş olmasına mebnî keyfiyetin tekrâr arzı masârifât-ı umûmiye idâresinden ifâde olunmağın ol-bâbda ve herhâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir. (11) Fî 19 Ramazan sene: 1302 ve fî 20 Haziran sene: 1301 (12) Kâmil Efendi

KELİMELERİN KÖKENLERİNE YOLCULUK

كلمه لرڭ كوكنلرینه يولجىلىق

DR. MİRZA İNAK mirzaakmesicdli@gmail.com

سوگىلى اوقورلر، اجدادىمىز “اسلوب بيان عينيله انسان” ديمشلىر. يعنى بر انسانڭ انسانلىقى، قراقتى قونوشمه سنڭ اسلوبنه ياڭسىر. اونڭ شخصيتى لسانى قوللانمه طرزىنه عكس ايدر. نتيجه ده بز او انسانى، قونوشمىسى ايله طانيمش اولوروز. بوندندرکه آتالريمىز “قوشلر آياقلىيله انسانلر ديللىيله ياقه لانيير” ديمشلىر. يعنى “انسان ديليله كندى كيشىلگنى آله ويرر.” معناسنده بو آتالر سوزىنى قوللانمشلىر.

يىنه “بر قابڭ ايچنده نه وارسه طيشنه او صىزار” بويورمشلىر. اوت گرچكدن ايچمىزده نه وارسه طيش دنيايه ده آنجق اوني ويره بيليرىز. ايچ دنياىمىز نه قدر زنگين و گوزل كلمه لرله طولى اولورسه، بز ده او قدر گوزل و اتكىلى قونوشوروز. گچمىشنى، كوكنى بيلديگىمىز هر كلمه، ديلمىزى زنگينلشديرير. بو كلمه زنگينلگىمىز ايچ دنياىمىزده ياڭسىر. و بزلر گوزل ديلمىزى داها بيلينچلى قونوشمىه باشلاروز. اوت شيمدى يڭى بر كلمه لرڭ كوكنلرى يولجىلغنه باشلايالم افنديم. هايدى بسم الله.

Sevgili okurlar, ecdadımız “**Üs-lûb-u beyân aynıyla insan**” demişler. Yani bir insanın insanlığı, karakteri konuşmasının üslubuna yansır. Onun şahsiyeti lisanı kullanma tarzına akseder. Neticede biz o insanı, konuşması ile tanımış oluruz. Bundandır ki atalarımız “**Kuşlar ayaklarıyla insanlar dilleriyle yakanlar**” demişler. Yani “İnsan diliyle kendi kişiliğini ele verir.” manasında bu atalar sözünü kullanmışlar.

Yine “**Bir kabın içinde ne varsa dışına o sızar**” buyurmuşlar. Evet, gerçekten içimizde ne varsa dış dünyaya da ancak onu verebiliriz. İç dünyamız ne kadar zengin ve güzel kelimelerle dolu olursa, biz de o kadar güzel ve etkili konuşuruz. Geçmişini, kökenini bildiğimiz her kelime, dilimizi zenginleştirir. Bu kelime zenginliğimiz iç dünyamıza da yansır. Ve bizler güzel dilimizi daha bilinçli konuşmaya başlarız. Evet, şimdi yeni bir kelimelerin kökenleri yolculuğuna başlayalım efendim. Haydi **bismillah**.

LAKAYT: (لا قيد) Bu kelime Arapça kökenli bir kelimedir. Olumsuzluk anlamındaki “la” ile “ilgi, alaka” anlamındaki “kayd” kelimesinin birleşmesinden oluşmuştur. Kayıtsız, ilgisiz manasında sıfat olarak kullanılır. “**Lâkaydâne**” ifadesi de dilimizde çok kullanılır. İlgilenmeyen, alâka göstermeyen manasında kullanılır. “**Lâkaydâne hareket**” “**Lâkaydâne tavırlar**” gibi.

PEŞKİR: (پشکیر) Bu kelime Farsça birleşik bir kelimedir. “ön” anlamındaki “Piş” ile “gir” kelimelerinden oluşmuştur. “**Öne tutulan şey**” manasındadır. Öyle ki, bu kelime Türkçeden Yunanca, Bulgarca, Sırpça ve Rumcaya da geçmiştir. Eskiden pamuk ipliğinden dokunmuş havlulara peşkir denilirdi. Mesela berberler tıraş ederken peşkir kullanırlardı. Yine yemek yerken dizlerin üstüne örtülen, el kurulan pamuk veya keten örtü, peçetelere de peşkir denilirdi. Eskiden bazı peşkirler, yer sofrasında oturanların dizlerini örtecek kadar uzun dokunur, kenarları saçaklı, sırma ve ipek işlemeli olurdu. Bunlar bugün antika değeri taşımaktadır.

LÂUBÂLİ: (لا ابالي) Bu kelime Arapça kökenli bir kelimedir. Olumsuzluk anlamındaki “la” ile “aldırış etme” anlamındaki “übal” kelimesinin birleşmesinden oluşmuştur. Bu ifade, birinci tekil şahıs ekiyle “**Aldırış etmem**” manasına gelmektedir. Ama zamanla bu kelime dilimizde “**Lâubâli adam**” “**Lâubâli kıyâfet**” “**Lâubâli ifâde**” gibi ciddi ve saygılı olma endişesi taşımayan, saygısız, gayr-i ciddî anlamında kullanılmıştır.

ÇERÇEVE: (چرچوه) Farsça kökenli olan bu kelime iki kelimenin izdivacından oluşmuş birleşik bir kelimedir. Aslı “**çar-çube**”dir. “**Çar**” dört demektir. “**Çube**” ise “**ağaç, çomak, çubuk**” anlamındadır. Yani dört tane ağaç çubuğun birleşmesinden oluşan şeye çerçeve denmiştir.

هرکس

HERKES: (هرکس) Bu kelime Farsça iki kelimenin izdivacından meydana gelmiştir. “Her” kelimesi ile “Kimse, kişi, şahıs” anlamındaki “kes” kelimesinin birleşmesiyle “herkes” kelimesi oluşmuştur. “Herkimse”, “her kişi” manasında kullanılmaktadır.

ملاقات

MÜLAKAT: (ملاقات) Bu kelime Arapça “kavuşmak” anlamındaki “lika” kökünden türetilmiştir. Mülakat yapana “mülaki” denilir. Ama mülakat kelimesi dilimizde bir yerde buluşmak suretiyle yapılan karşılıklı konuşma, görüşme anlamında kullanılmaktadır. Günümüzde ise genelde bir işe alınacakları seçmek maksadıyla yapılan karşılıklı konuşmaya mülakat denilmektedir. Eski den gazetecilere röportaj vermek anlamında “mülakat vermek” diye bir ifade kullanılırdı. Maalesef mülakat vermek yerine “demeç vermek” ifadesi uyduruldu. Bu ifade de bugün unutuldu.

مغاره

MAGARA: (مغاره) Bu kelime Arapça kökenli bir kelimedir. “Gar” kökünden türemiştir. “Gar-hira” “Hira mağarası” anlamındadır. Ve biz Müslümanlar için çok önemli bir mekândır. Mağara ve gar kelimesi yer altında, dağ yamaçlarında, kayalar arasında çeşitli sebeplerle meydana gelmiş olan, insan ve hayvanlara barınak olabilecek genişlikteki yerlere denilir. Mağara dilimizde “oyuk”, “kovuk”, “in”, “kehf” gibi isimlerle de anılır.

مهتاب

MEHTÂP: (مهتاب) Bu kelime Farsça iki kelimenin birleşmesinden vücuda gelmiştir. Farsça “mahtab” olan bu kelime, “ay” anlamındaki “mah” ile “ışık” anlamındaki “tab” kelimesinden oluşmuştur. Ay ışığı, ay aydınlığı manasına gelmektedir. Ayın en ışıklı hali olan “dolunay” içinde mehtap kullanılır. Osmanlıda ay ışığı ile aydınlanmış denizde gezip dolaşmaya “Mehtâba çıkmak” denilirdi.

OSMANLI TÜRKÇESİ İKİNCİ EĞİTİM ŞÛRÂSİ ANKARA'DA YAPILDI

عثمانلی ترکیجه سی ایکنجی اگیتیم شوراسی آنقره ده یاپیلدی

عثمانلی ترکیجه سی ایکنجی اگیتیم شوراسی

osmanlicaegitim.com | hayratvakfi.org | meh.gov.tr | gsb.gov.tr

۳۱ اوجاق-۱ شباط تاریخلی آراسنده عثمانلی ترکیجه سی اگیتیم شوراسنڭ ایکنجیسی یاپیلدی. خیرات وقفینڭ ملّی اگیتیم باقانلغی و گنجلك سپور باقانلغی ایله یامیش اولدیغی پروطوقولر چرچوه سنده یوروتولن قورسلر و اگیتیملر حقّنده دگرلندیرمه لرڭ یاپیلدیغی شورایه قاتیلان ملّی اگیتیم باقانلغی باقان یاردیمجیسی اورخان اردم شوراده شونلری قید ایتدی:

”اوڭجه لکله هپڭزدن الله راضی اولسون. خیرات وقفیله ۲۰۱۲ ییلندن بو یانه ملّی اگیتیمده چوق اونغلی ایشلر یاپمه یه باشلادق. بن باشلادیغیمده بر پروطوقول حاضرلغی واردی. و بو پروطوقول حاضرلغیله حیات بوی اوڭرنمه یله عثمانلیجه قورسلری آچیلایقدی. خیرات وقفندن

31 Ocak-1 Şubat tarihleri arasında Ankara'da Osmanlı Türkçesi Eğitim Şûrâsının ikincisi yapıldı. Hayrat Vakfı'nın Milli Eğitim Bakanlığı ve Gençlik Spor Bakanlığı ile yapmış olduğu protokoller çerçevesinde yürütülen kurslar ve eğitimler hakkında değerlendirmelerin yapıldığı şûrâya katılan Milli Eğitim Bakanlığı Bakan Yardımcısı Orhan Erdem şûrâda şunları kaydetti:

“Öncelikle hepinizden Allah razı olsun. Hayrat Vakfıyla 2012 yılından bu yana Milli Eğitimde çok önemli işler yapmaya başladık. Ben başladığımda bir protokol hazırlığı vardı. Ve bu protokol hazırlığıyla Hayat Boyu Öğrenmeyle Osmanlıca kursları açılacaktı. Hayrat Vakfından arkadaşlar çok samimi, çok neza-

آرقداشلر چوق صمیمی، چوق نزاکتله تعقیب ایتدیلر. بزده او دونمده قاتقی ویرمه یه باشلادق. ایلک پروطوقول یاپیلدی. و اللهه بیك شکر، سایه گزده خیزله یاپیلدی. بیگلرجه کیشی بو قورسلری گورمه یه باشلادی.

گچمش کولتورک قزانیملرینی، قرداشلگنی حس ایتمه آدینه، داها طوغری اوگرتک آدینه اوغراشیور ترکیه. بو نقطه ده، بو مجادلنه نك اڭ اونملی آياقلىرىسڭز. هفته صوڭى گلوب بوراده ده ايکنجی شورایه قاتیلمه گز، ایللره گیدوب سزلك ده بو درسلى ویرمه گز، هفته صوڭنى عائله سنه آیراجقکن قورسلره گیدوب اجرتسز چالیشمه گز... بونلر هپ بر دردك اوروני. حضرت مولانا، دردی اولانك رنگی صاریدر، دیر. دردی اولان تراش اولماز، اوزرینه باشنه باقماز، اویوماز؛ رنگی صاریدر. سز دردی آدملىرسڭز. بن چوق اوزاتمق ایسته میورم. گرچکدن چوق ایشمز وار. گچن هفته فرانسه یه بر گورو ایچون گیتدم. باقی فرانسه ده کی ۷۰، ۸۰ بیگه یاقین همشهریمزك درنکلیله اونلرک طلبلرینه باقدم. دون یگی زلاندی اقونومی باقانیله اوگله ییمگی ییدک. بر اوگجه کی هفته غانا ملی اگیتیم باقانی ترکیه ده یدى. اونك قونوشمه لرینه باقدم. اینانك ۲۴

ketle takip ettiler. Bizde o dönemde katkı vermeye başladık. İlk protokol yapıldı. Ve Allaha bin şükür, sayenizde hızla yayıldı. Binlerce kişi bu kursları görmeye başladı.

Geçmiş kültürün kazanımlarını, kardeşliğini hissetme adına, daha doğru öğretmek adına uğraşıyor Türkiye. Bu noktada, bu mücadelenin en önemli ayaklarıdır. Hafta sonu gelip burada da İkinci Şûrâ'ya katılmanız, illere gidip sizlerin de bu dersleri vermeniz, hafta sonunu ailesine ayıracakken kurslara gidip ücretsiz çalışmanız... bunlar hep bir derdin ürünü. Hz. Mevlana 'Derdi olanın rengi sarıdır' der. Dertli olan tıraş olmaz, üzerine başına bakmaz, uyumaz; rengi sarıdır. Siz dertli adamlarsınız. Ben çok uzatmak istemiyorum. Gerçekten çok işimiz var. Geçen hafta Fransa'ya bir görev için gittim. Batı Fransa'daki 70, 80 bine yakın hemşerimizin dernekleriyle onların taleplerine baktım. Dün Yeni Zelanda Ekonomi Bakanıyla öğle yemeği yedik. Bir önceki hafta Gana Milli Eğitim Bakanı Türkiye'deydi. Onun konuşmalarına baktım. İnanın 24 saat yetmez, çok işimiz var. Çok

ساعت يتمز، چوق ايشمز وار. چوق غيرتمز اولمسی لازم.
الله يارديمجمر اولسون.“

گنجلك و سپور باقانلغی آدینه قاتیلان گنجلك مركزلرندن
صورو ملی گورقان تكين ده فعاليتلر و پروطوقولر حقّنده
بيلگيلر ویردی، قورسلر حقّنده قارشيلقلی استشاره لر
ياپیلدی. تكين شونلری قيد ایتدی:

”هپکزی صايغیلرمله سلاملييورم. گنل مديریمک سنان آقسو
بگك بالذات کنديسندن قاچ دفعه دويدیغمی بيلمیيورم،
خيرات وقفی بزم ایچون چوق اونملی. گنجلك مركزلریمزده
گنجلریمزده گرچکدن چوق اونملی خدمتلر ویریيورسگز.
بوگونه قدر ۱ ییلدر عثمانلی ترکجه سی دوام ایدیوردی.
ياقلاشیق ۲ آیدر قرآن کریم درسلی باشلادی. بو ده چوق
اونملی! بز باقانلق اولارق گنجلك مركزلریمزده براز داها
اگیتیمه آغیرلق ویرمک ایستیيورز. ملی- معنوی دگرلره
قنالیزه ایدهل ایستیيورز. بو باغلامده بزم ایچون اڭ اونملی
اگیتیملریمزدن بری عثمانلی ترکجه سی اگیتیمی، شیمدی
یڭی باشلایان قرآن کریم درسلی وار.“

gayretimiz olması lazım. Allah yardımcımız olsun.”

Gençlik ve Spor Bakanlığı adına katılan Gençlik Merkezlerinden sorumlu Gürkan Tekin de faaliyetler ve protokoller hakkında bilgiler verdi, kurslar hakkında karşılıklı istişareler yapıldı. Tekin şunları kaydetti:

“Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. Genel müdürümün Sinan Aksu beyin bizzat kendisinden kaç defa duyduğumu bilmiyorum, ‘Hayrat Vakfı bizim için çok önemli’. Gençlik Merkezlerimizde gençlerimize gerçekten çok önemli hizmetler veriyorsunuz. Bugüne kadar 1 yıldır Osmanlı Türkçesi devam ediyordu. Yaklaşık 2 aydır Kur’an-ı Kerim dersleri başladı. Bu da çok önemli! Biz Bakanlık olarak gençlik merkezlerimizde biraz daha eğitime ağırlık vermek istiyoruz. Milli-manevi değerlere kanallı edelim istiyoruz. Buy bağlamda bizim için en önemli eğitimlerimizden biri Osmanlı Türkçesi eğitimi, şimdi yeni başlayan Kur’an-ı Kerim dersleri var.”

Yenilenen Milli Eğitim Bakanlığı Osmanlıca Kursları proto-

ORHAN ERDEM
(Millî Eğitim Bakanlığı Bakan Yardımcısı)

BÜLEND GÜNER
(Hayrât Vakfı Mütevelli Hey'eti Üyesi)

SAİD YAVUZ
(Hayrât Vakfı Ankara temsilcisi)

MUSTAFA YANKIN
(Uluslararası Eğitimciler Derneği Başkanı)

يڭىلىنن مىللى اگىتىم باقانىلغى عثمانلىجه قورسلرى پروتوقولنىڭ قاپسام آلانى گىنىشلەدىگىدىن بىخىلە ئورۇپەدە دە قورسلر ايچون گىرىشىملر و اوڭ چالىشمەلرڭ ياپىلدىغىنى محمد كور اوغلندىن اوڭرىيورز.

”آرۇپەدە ۷۵ اۇگرتىجى آرقداشمىزى حاضىرلىق آشامە سەنە آلدق. بو آرقداشلىرىمىزلە انشاءللاھ آلمانىيەدە ۲۱، بىلچىقەدە ۴، ھوللاندىدە ۲ شەھەرە اۇڭجەلك وىرە جىگىز. ھەمىن آرقە سەندىن انگىلتەرە، فرانسە، آوستورىيەدە قورسلر آچاجىغىز. اۇڭجەلكلى اولارق ۲۷ شەھەردە ۴۰ دانە سەنف آچىيورز.“

فەالىيەتلەرڭ اۇنىملى بىر آياغىنى اولوشدىران عثمانلىجه اگىتىم ماتىرياللىرى و اوقۇمە كىتابلىرى ھەققىدە دە گىنىش دىگىرلەندىرىمەلردە بولۇنۇلدى. قونۇ ھەققىدە قونۇشان مەتىن اوچار، اگىتىم آلاندىدە قولاي و اى بىر اگىتىم ايچون قايناق اورتىمەيە چالىشدىقلىرىنى، بونىڭ يانى سىرە تارىخى قايناقلىرى اولاشمەدە پىراتىك و خىزىللىق آچىسىندىن اۇنىملى چالىشمەلر ياپىدقلىرىنە دىققەت چەكەدى. ھال ھازىردە ياپىنىلانمەيە دوام ايدىن

kolünün kapsam alanı genişlediğinden bahisle Avrupa'da da kurslar için girişimler ve ön çalışmaların yapıldığını Hayrat Vakfı Mehmet Köroğlu'ndan öğreniyoruz.

“Avrupa'da 75 öğretici arkadaşımızı hazırlık aşamasına aldık. Bu arkadaşlarımızla inşallah Almanya'da 21, Belçika'da 4, Hollanda da 2 şehre öncelik vereceğiz. Hemen arkasından İngiltere, Fransa, Avusturya'da kurslar açacağız. Öncelikli olarak 27 şehirde 40 tane sınıf açıyoruz.”

Faaliyetlerin önemli bir ayağını oluşturan Osmanlıca eğitim materyalleri ve okuma kitapları hakkında da geniş değerlendirmelerde bulunuldu. Konu hakkında konuşan Metin Uçar, eğitim alanında kolay ve iyi bir eğitim için kaynak üretmeye çalıştıklarını, bunun yanı sıra tarihi kaynaklara ulaşmada pratik ve hızlılık açısından önemli çalışmalar yaptıklarına dikkat çekti. Hâlihazırda yayınlanmaya

عثمانليجه اگتيم و كولتور درگيسنڭ سوردىروله بيلير بر اگتيم آچيسندن اونى قونوسنده شورايه قاتيلان هر كسڭ همفكر اولمى ده دقت چكىجى اولمشدر.

اولوسلر آراسى اگتيمچيلر درنگى باشقانى مصطفى يانقين، پروتوقوللر و اويغولامه لرك استشاره ايدىلدىكى اوتورومه باشقانلق ياپدى. بو اوتورومده گنل اعتباريله قورسلر، آقصابان و ابي اولان يوڭلر دگرلندىر يلوب بوندن صوڭره كى دونملرده ياپىلاقق موضوعلر قونوشولدى.

دوچ. در. يوسف بيلن باشقانلغنده دگرلندىر مه لرك ياپىلدىغى اونيورسيتهلرده عثمانليجه اگتيمى و ياپىلا بيله جك يڭى چاليشمه لر اوزرنده قونوشولدى.

خيرات وقفى آنطاليه تمثيلجيسى ثريا صالتيقڭ يوڭتديكى اوتورومده ايسه سرتيفيقه تورنلرى، سرتيفيقه لر و بونلره يوڭليك دگرلندىر مه لر ياپىلدى. بو صوڭ اوتورومڭ آردندن عثمانليجه قورسلرى گنل قوئوردىناتورى سعيد ياووز و خيرات وقفى متوللى اعضاسى بلند گونرڭ قونوشمه لريله عثمانلى تركجهسى اگتيم شوراسى صوڭه ايردى.

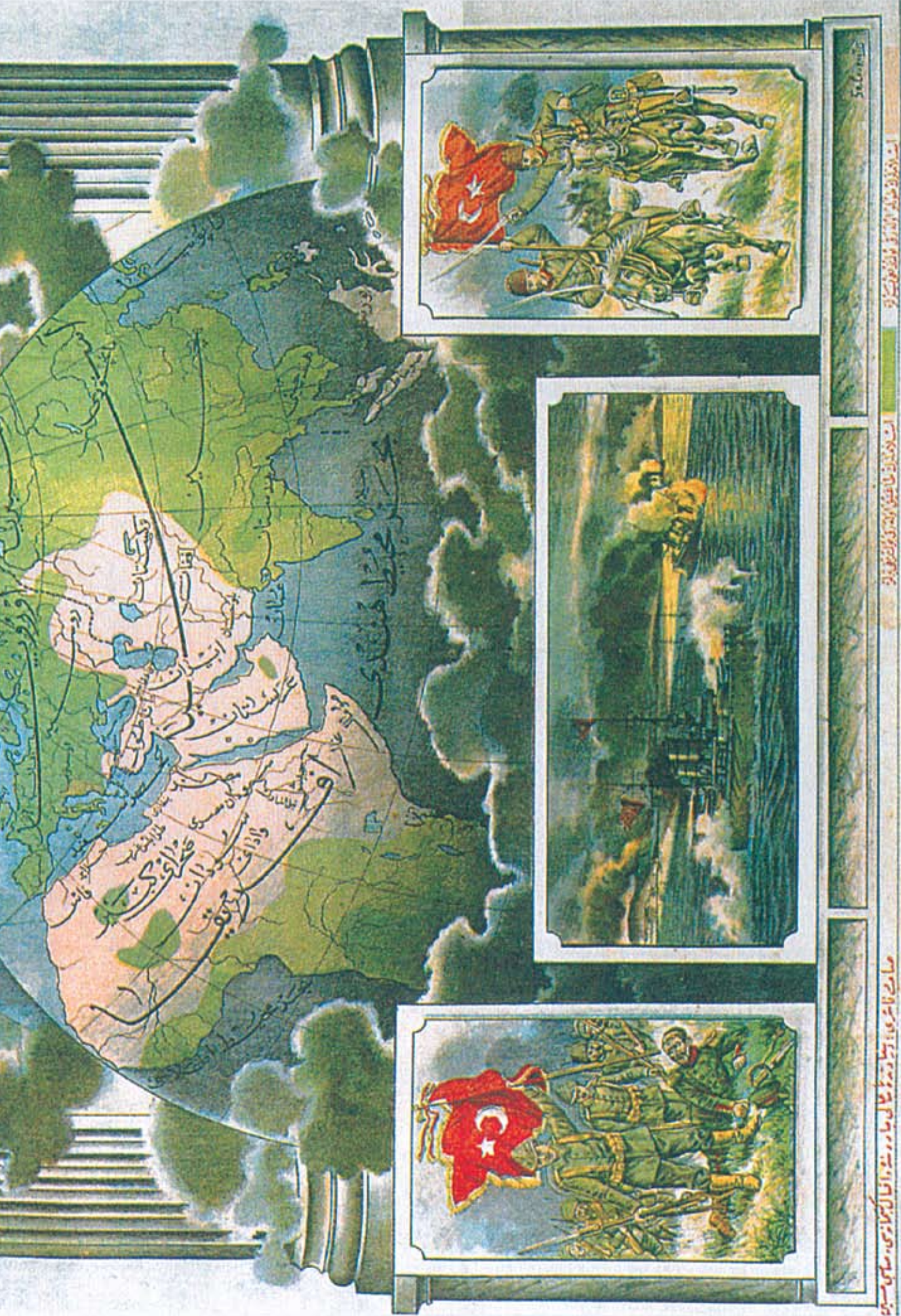
devam eden Osmanlıca Eğitim ve Kültür Dergisinin sürdürülebilir bir eğitim açısından önemi konusunda şûrâya katılan herkesin hemfikir olması da dikkat çekici olmuştur.

Uluslararası Eğitimciler Derneği (ULUED) Başkanı Mustafa Yankın, protokoller ve uygulamaların istişare edildiği oturuma başkanlık yaptı. Bu oturumda genel itibariyle kurslar, aksayan ve iyi olan yönler değerlendirilip bundan sonraki dönemlerde yapılacak mevzular konuşuldu.

Doç. Dr. Yusuf Bilen başkanlığında değerlendirmelerin yapıldığı üniversitelerde Osmanlıca eğitimi ve yapılabilecek yeni çalışmalar üzerinde konuşuldu.

Hayrat Vakfı Antalya temsilcisi Süreyya Saltık'ın yönettiği oturumda ise sertifika törenleri, sertifikalar ve bunlara yönelik değerlendirmeler yapıldı. Bu son oturumun ardından Osmanlıca Kursları Genel Koordinatörü

İTTİHAD-İ İSLAM AFİŞİ

Osmanlıca osmanliacadergi.com +90 212 671 51 80 00 #osmanliacadergi
Eğitim ve Kültür Derneği

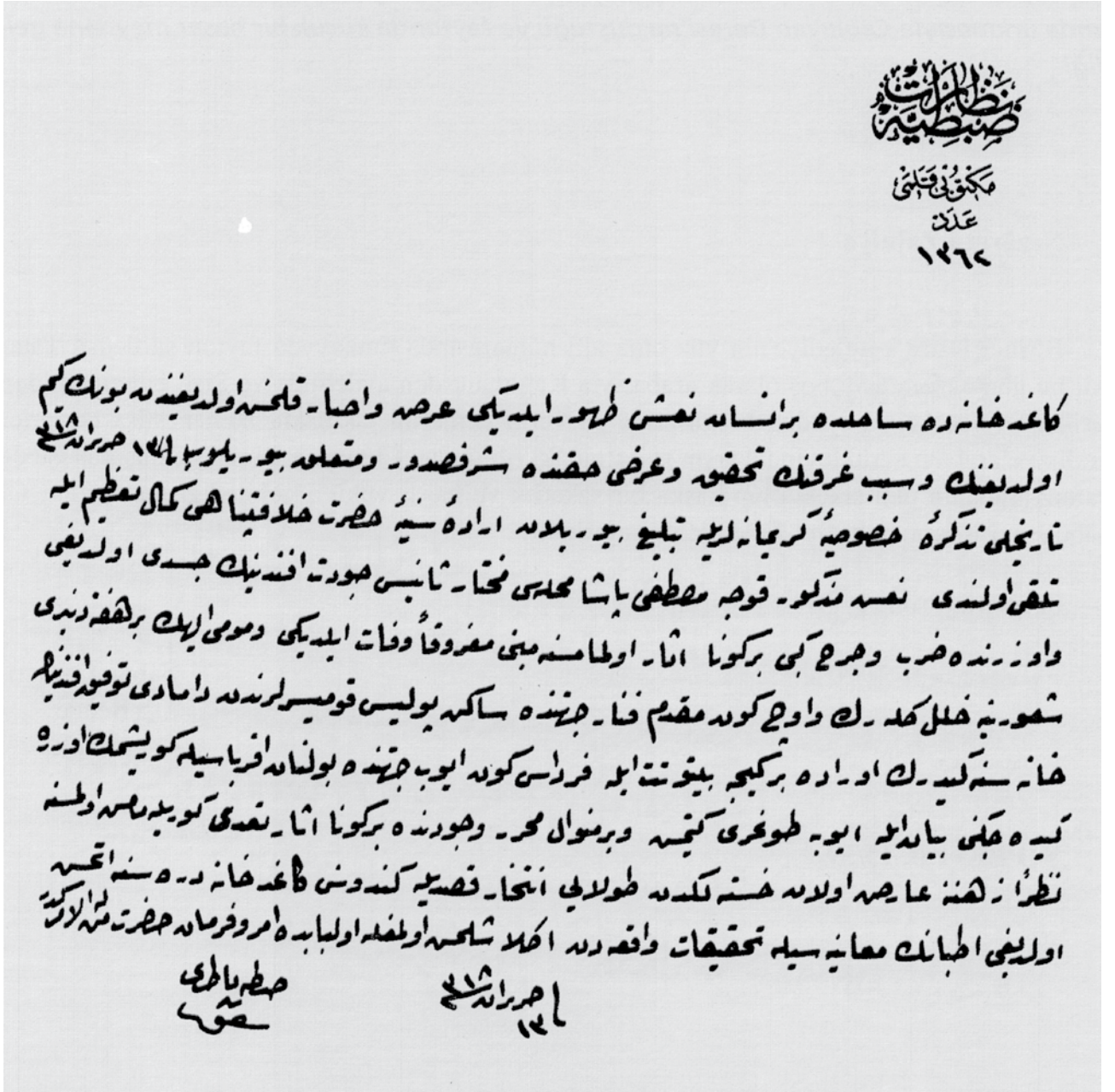
OSMANLI'DA BELGE VE YAZI ÇEŞİTLERİ

BİR İNTİHAR VAK'ASI RAPORU

H. HALİT ATLI halitatli@yahoo.com

BELGE HAKKINDA

Bu haftaki belgemiz, günümüzde Emniyet Müdürlüğü yetkilerini haiz olan Zabtiye Nezareti'nden, bir intihar vakasına ilişkin yazılan rapor.

BİR İNTİHAR VAK'ASI RAPORU

مصطفیٰ بن محمد
بن عبد الله بن محمد
بن عبد الله بن محمد
بن عبد الله بن محمد

Nezâret-i Zabtiye

مکتوبی قلمی
عقد
۱۳۶۸

Mektûbî Kalemi
Aded 1362

کاغذخانه ده سامعه برانسانه نفس اماره ایله ایله عرصه واضیا قاضیه اولدیفنده بونک کیم
kim bunun olduğundan kılınmış ihbâr ve arz eylediği zuhûr naaşı insan bir sâhilde Kağthane'de
اولدیفنک و سبب غرقنک تحفی و عرضی مقصد و شرفصد و مطلع جو یوسو ۱۳۶۸ هجریه
fi 13 Haziran sene (1)318 buyurulup müte'allik ve şeref-sudûr hakkında arzı ve tahkik garkının sebab-i ve olduğunun
نا بخی نذکره خصوصیه آرمیانه لریه تبلیغ جو بدله اراده سیه حضرت خدایتناهی کمال تعظیم ایله
ile ta'zîm kemâl-i hilâfet-penâhî hazret-i seniyye-i irâde-i buyurulan tebliğ kerîmâneleriyle husûsiye-i tezkire-i tarihli
نقیر اولدی نسه مذکور قومه مصطفیٰ پاشا محمدي فتحا تابی هودت افتدیک جسی اولدی
olduğu cesedi Efendi'nin Cevdet sânisî muhtâr-ı Mahallesi Paşa Mustafa Koca mezkûr Naaş-ı olundu. telakkî
داو زنده ضرب و جرح آبی برکونا انا او طامنه مبنی مفروقاً وفات ایله یکی دومی ایلک برهقه دندی
haftadan beri bir mûmâ-ileyhin ve eylediği vefât mağrûkan mebnî olmamasına âsâr günâ bir gibi cerh ve darb üzerinde ve
شعوبه خلل کده لک داوچ کوره مقدم فنا جتند ساکه پولیس قومیسر لرنده دامادی توفیق قنده
Efendi'nin Tefvik damadı komiserlerinden polis sâkin cihetinde Fener mukad-dem gün üç ve gelerek halel şuûruna
خانه سیه لک اده برکیچ بیوتت ایله فرداس کوره ایوب جتند بولنامه افراسیه کویشمک اوزه
üzere görüşmek akrabâsiyla bulunan cihetinde Eyüb gün ferdâsı ile beytütet gece bir orada giderek hânesine
کیه هانی بیایدیم ایوب طوغری کتیه و برضوال محم و هودنه برکونا انا نقدی کویبد مسمه وطنه
olmasına görülememiş te'addi âsâr-ı günâ bir vücûdunda muhar-ber-minvâl-i ve gitmiş doğru Eyüb'e ile beyân gideceğini
نظراً زلفه عاصیه اولاده خسته کده طولای انتجا قصیه کندوش کاغذخانه ده سیه اتسه
atmış Deresi'ne Kağthane kendisini kasdıyla intihâr dolayı hastalıktan olan ârız zihnine nazaran
اولدی ایلانک معایه سیه تحقیقات واقعه ده ایلد شامیه اولفده اولبابه دمر و فرماده حضرت مه لاکه
men lehü'l-emrindir hazret-i emr ü fermân ol bâbda olmakla anlaşılmiş vâkıadan tahkikât-ı muâyenesiyle etibbânın olduğu

مصطفیٰ بن محمد
بن عبد الله بن محمد
بن عبد الله بن محمد
بن عبد الله بن محمد

Zabtiye Nâzırı Bende Şefik

ایوب جتند
بن عبد الله بن محمد
بن عبد الله بن محمد
بن عبد الله بن محمد

Fî 13 Haziran sene (1)318

BELGENİN ÖZETİ

Kağıthane’de sahilde bulunan cesedin, Kocamustafapaşa Mahallesi İkinci Muhtarı Cevdet Efendi’ye ait olduğu ve yapılan incelemede kendisini intihar kasdıyla dereye atarak boğulduğunun anlaşıldığı hususunda Zabtiye Nezaretî’nden hükümet merkezine yazılan rapor.

BELGENİN TRANSKRİPSİYONU

Nezâret-i Zabtiye

Mektûbî Kalemi

Aded 1362

Kağıthane’de sâhilde bir insan naaşı zuhûr eylediği arz ve ihbâr kılınmış olduğundan bunun kim olduğunun ve sebep-i garkının tahkîk ve arzı hakkında şeref-sudûr ve müte’allik buyurulup fî 13 Haziran sene (1)318 tarihli tezkire-i husûsiye-i kerîmâneleriyle tebliğ buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhî kemâl-i ta’zîm ile telakkî olundu. Naaş-ı mezkûr Koca Mustafa Paşa Mahallesi muhtâr-ı sâni Cevdet Efendi’nin cesedi olduğu ve üzerinde darb ve cerh gibi bir gûnâ âsâr olmamasına mebnî mağrûkan vefât eylediği ve mûmâ-ileyhin bir haftadan beri şuûruna hâlel gelerek ve üç gün mukaddem Fener cihetinde sâkin polis komiserlerinden damadı Tefvîk Efendi’nin hânesine giderek orada bir gece beytûtet ile ferdâsı gün Eyûb cihetinde bulunan akrabâsıyla görüşmek üzere gideceğini beyân ile Eyûb’e doğru gitmiş ve ber-minvâl-i muharrer vücûdunda bir gûnâ âsâr-ı te’addî görülememiş olmasına nazaran zihnine ârız olan hastalıktan dolayı intihâr kasdıyla kendisini Kağıthane Deresi’ne atmış olduğu etibbânın muâyenesiyle tahkîkât-ı vâkıadan anlaşılmış olmakla ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 13 Haziran sene (1)318

Zabtiye Nâzırı

Bende Şefik

KELİMELER

Gark: Boğulmak

Tahkîk: Gerçekliğini araştırma

Şeref-sudûr: Şerefle ortaya çıkma

Müte’allik: İlgili olan

Tezkire-i husûsiye-i kerîmâne:

İkram edilmiş özel tezkire

Hilâfet-penâh: Hilafetin sığınağı

Kemâl-i ta’zîm: Büyük hürmet

Sânî: İkinci

Cerh: Yaralama

Gûnâ: Çeşit, tür

Âsâr: Eserler, belirtiler

Mebnî: -den dolayı

Mağrûkan: Boğulmuş olarak

Mumâ-ileyh: Adı geçen kişi

Beytûtet: Gecelemek

Ferdâ: Yarın

Ber-minvâl-i muharrer: Yazılı olduğu üzere

Te’addî: Zulüm

Etibbâ: Doktorlar

Men lehü’l-emr: Emir sahibi kişi, padişah

BELGEDE GEÇEN BAZI KELİMELEİN YAZILIŞ ŞEKİLLERİ

1. “Kef” ve “Elif” harfinin birleşmiş hali.
2. El yazısında “Nun” harfinin noktası arkaya kuyruk olarak eklenir.
3. “Şın” harfinin noktaları için de aynı durum söz konusudur.
4. “Haziran” kelimesinin noktaları yok, fakat ay olduğunu ve başka türlü okunamayacağını da biliyoruz.

1. Kağıthane'de

2. insan

3. kılınmış

4. Haziran

5. kemâl-i

6. telakkî

7. mezkûr

8. mûmâ-ileyhin

9. gelerek

10. Efendi'nin

11. üzere

12. gideceğini

13. Kağıthane

14. Fî

ÇANAKKALE MUZAFFERİYETİNİN SENE-İ DEVRİYESİ MÜNASEBETİYLE HALEB'DE İRAD EDİLEN HİTABEDEN BAZI PARÇALAR

Çanakkale Muzafferiyetinin Sene-İ Devriyesi Münasebetiyle Haleb'de İttihad Ve Terakki
Kulübünde Enver Ve Cemal Paşalar Huzurunda İrad Edilen Hitabeden Bazı Parçalar:

بو آتشد، بیدرید، انسانه سورلرینه مقال
عثمانی اردوسنده مادی قوتلارده زیاده صلاصلا
برایانه، عیلهده بر جودوت، آتشد بر عزم
اجداد مجزوده سوروت اُصل قانده باتقالوده بیک
برشیز یوقدی !...

ایته بویچانه، بوجودوت ربوقانه آنا فارط
اودارلنده، سده لجه ساحلارنده حماده ایندی بیدرله
خسته الیمده لشتتار آتشد، ساحلارده قویرب
کله حمزه طانکاره قاشی نایمکاره شیده قده لیم
بزیاده قیده ایندی دیک مفاوضه کورسور دی، قهرمانلار
دوغور دی، شجاعلار یارادی !...

هنا قیلمه نظفیتیک سنه دور بیتی سینه صلبه
اتحاد و ترقی قلوبنده انور جمال باتار خفقورنده -
حکیم و کذاشده !... ایزادایله خطابه ده بعضه یارلار
هنا قیلمه نظفیتی، ترو و قهرمانلار بیک
داستانلارنده، آنبالان قهرمانلارنده
ناپولسونک دا لعیانه قهرمانلارنده دالها
شانلی، دالها شرفلی و دالها خارقه لایزده...
هونده هینا قیلمه نیک بر آدوج قهرمانلاری قارشینده
برقوت و نیانک دوناغاری، مدیتیک ایجا داندایی
بیک و دیلوردا لظحرب، بوز بیکلرجه قار -
یقهرلرک ببقار دغی بی پایانه طوبلر بومبالر،
قطعا قهرمانک ایجا ستملر سی بولویوردی !...

HAVADİS 1914-1915 YÜZ YIL ÖNCE, İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, İSTANBUL 2014.

Muharrem vatandaşlar!

Çanakkale muzafferiyeti: Truva kahramanlarının destanlarından Anibal'ın zaferlerinden Napolyon'un dâhiyane kahramanlıklarından daha şerefli ve daha harika-engizdir.

Çünkü Çanakkale'nin bir avuç kahramanları karşısında bütün dünyanın donanmaları, medeniyetin icat ettiği bin türlü vesait-i tahrib yüzbinlerce fabrikaların çıkardığı bî-payan toplar, bombalar, kıta'at-ı ham-senin ecnas-ı muhtelifesi bulunuyordu!

Bu ateşlere, yıldırımlara, insan sürülerine mukabil Osmanlı ordusunda maddi kuvvetlerden ziyade sar-sılmaz bir iman, çelikten bir celadet, ateşten bir azim edatlarımızdan mevrus asil kandan başka güvенеcek bir şeyimiz yoktu.

سونا سونا، خنجر خنجره، بوغاز بوغازه دوكوسه بکاز
 بو قاقه سینه اونقده انقاز، تنقاز انقاز؛
 تورک اوز حقن تسلیم ایدەك جا بیکسیدره
 قور اولوب کتیدر!..

بو قاقه تیر دویکسید تورک اوز آدی؛
 سینه خاللارده، خنجره ککسید، اید برزنده
 دولانقده باشلادی!..

۱۸ مارت ۱۸۳۴ حلب

İşte bu iman, bu celadet ve bu kan Anafarta ovalarında, Seddülbahir sahilllerinde semadan inen yıldırımlara tahte'l-arz dehşet-nisar ateşlere, sahillerden kopup gelen cehennemi dalgalara karşı tarihlerin şimdiye kadar hiçbir zaman kaydetmediği mukavemetler gösterdi, kahramanlıklar doğurdu, şecaatler yarattı!

Süngü süngüye hançer hançere, boğaz boğaza dövüştüğümüz bu kan kal'asında o mütemeddin İngilizler, müttefiker Fransızlar; Türk'ün öz hakkını teslim ederek can çekiştire çekiştire kahr olup gittiler!

Bu muzafferiyetler dolayısıyla Türk'ün öz adı; Senegallerde, zenciler memleketinde, Ümid Burunlarında dolaşmaya başladı.

18 Mart (1)334 Haleb

آغدا، ایله سکنه !. نه بویون بزیته، نه غلور قیضته !...
خیاله قیله فقط بانه سزاک ده بک بویون بر حقه شرفاز
وارده. چونکه او قهرمانده، او آرسلانده،
او عینده سزاک دست تربیتکده، تنقظا-
آغوشکده بویوشدو ...
خیاله قیله قهرماندن صفونه محافظه بده،
اونلک آباقلانده - ده - ده - ده - ده - ده - ده - ده - ده -
یارینی آغدا، آغدا، صلا - ده - سزاک مرصهای
الکاز، مهاتنه یارمقداز اولنده ...
بنام علیله بوسیله مجله ایله سزاک ده تبریک و تقییس
اتیری بروطفه بایر و بروطفه بی بولکونه ایضای
موقعه اولدیمیه دولای جدا تحیاتم !...
۱۹ مارت ۱۹۹۹

[illegible]

Çanakkale muzafferiyeti dolayısıyla Haleb Darü'l-muallimatında hanımlarımıza söylenilen bazı sözler:

Dün şehrimizde Çanakkale muzafferiyetinin sene-i devriyesini tebciilen muazzam bir ihtifal-i milli yaptık. Gönül arzu eder ki Çanakkale muharebesine süngüsüyle değil, iğnesiyle koşan ve her gün acı gözyaşları döken siz valide ve hemşirelerimizi de tebrik edelim.

Bazı düşünceler maatteessüf bu samimi ve kalbi arzumuza karşı müdhiş bir hâil kesildi. Ve bizi sizlerin pak, nezih ruhlarınızla mülakattan dertleşmekten men etti.

Zaten siz zavallı hemşirelerim, bu tabirime gücenmeyiniz. Her zaman böyle zehirli mahrumiyetlere, dikenli meşakkatlere katlanarak derunî ah u figanlar içinde sakın ve sakit ağlar, inlersiniz!... Ne büyük bir meziyet ne ulvi bir haslet! Çanakkale muzafferiyatında sizlerin de pek büyük bir hisse-i şerefınız vardır. Çünkü o kahramanlar arslanlar o, yiğitler sizlerin dest-i terbiyetinizde, şefkatkâr âğuşunuzda büyümüşlerdi.

Çanakkale Kahramanlarını soğuktan muhafaza iden onların ayaklarına seve seve çorap giydiren yaralarını ağlaya ağlaya saran sizin merhametli elleriniz, maharetli parmaklarınız olmuştur.

Binaenaleyh bu vesile-i mübeccele ile sizleri de tebrik ve takdis etmeyi bir vazife bilir ve bu vazifeyi bugün ifaya muvaffak olduğumdan dolayı cidden bahtıyırım!

19 Mart (1)334 Haleb

SEFERBERLİK İLÂNI

عَسَاكِرِ اَوْلَانِلرَسِيْلَايْجِ اَلِنْتَه
سفر بر لکک برنجی کونی

ASKER OLANLAR SİLAH ALTINA
SEFERBELİĞİN BİRİNCİ GÜNÜ'DİR

کوموشخانہ لی اوس تگمن زاهدک آشنہ یازدیگی وصیتنامہ GÜMÜŞHANELİ ÜSTEĞMEN ZAHİTİN EŞİNE YAZDIĞI VASIYETNAME

Aziziye kazasında Kılıç Mehmet Bey karyesinde Ahmet
Efendi kerimesi refikam Hanife Hanım'a

21 Temmuz 330/3 Ağustos 1914

1. İşte bugün seferberlik ilan edildi. Ben hem kendim hem mesleğim itibariyle tam bir asker hem müftehir bir askerim.
 2. Asker olmaklığım hasebiyle bugün sevgili vatanımı müdafaaya gidiyorum. Gidip gelmemek, gelip bıraktıklarımı bulamamak da vakidir. Bu gibi hallerin beşeriyette vukuu inkâr olunamaz.
 3. Böyle olmakla beraber şu vasiyetnameyi yazmak hemen irtihal-i dar-ı beka değildir. Bunun için imanımız katidir.
 4. Cilve-i Rabbani ve mukadderat-ı ilahi ben seni, sen beni tanımadığımız bilmediğimiz halde baid bir memleketten bizi yekdiğerimize nasip etti. Allah'ın emrine ve peygamberimizin kavline tevfiikan izdivacımız icra olundu. Tabi hayatta olduğum müddetçe irade-i maişetinizi temine çalıştım. Fakat, bizi toparlayıp bir araya getiren devletimiz ilan-ı harp eder de maa'l-iftihar vatan uğruna ihraz-ı mertebe-i şehadet edecek olursam, tâbi' bulunduğum ahkam-ı şer'iiyyeye tevfiikan muamele icrası da zaruridir. Böyle bir hâl vukuunda mevcut olan eşya ve emval-i menkûlünden mihr-i müccelinizi kendi yedinizle almanız için kendinizi tevkil ve tavzif ediyorum. Emval-i menkûlem mihrinize kifayet etmez ise muamele-i lazimesi pak ve temiz vicdanınıza havale ederim. Beni borçlu olarak yatırmayacağınıza eminim.
 5. Diğer hareketinize dair bir şey yazmayacağım, şifahen yekdiğerimize verdiğimiz İnhiraf etmemenizi ister ve ümid ederim. Binaenaleyh ruhuma bir mevlid-i şerif kıraat etmek hususu vicdanınıza muhavveldir. Kendim için başka bir talebe ihtiyacım yoktur. Şehidlik bana kifayet eder.
 6. Altı maddeden ibaret olan bu vasiyetnamemi elinize aldığınız zaman cehren ağlayacak olursanız hüsn-i rızamı tahsil etmemiş olursunuz.
- ...Kumandanı zevceniz zahid

Fi 6 Eylül Sene 330

عزیزه قضا سنده قیلچ محمد بك قریه سنده احمد افندی کریمه سی رفیقهم هینفه خانمه
۲۲ / ۲ آغستوس ۱۹۱۴

- ۱- ایسته بوکوره سفر بک اعلاسه ایدیلدی. بن هم کندم هم ملگم اعتباریله تام بر عاگر هم مفتخر بر عاگرهم.
 - ۲- عاگر اولقاعهم هبیله بوکوره سوکیلی وطنی مدافعهیه کیدیورم. کیدوب کلمه مک، کلوب بیراقداریمی بولامام ده واقعدر. بو کبی هالارک بئریتده وقوی انظر اولوناماز.
 - ۳- بویله اولقله برابر شو وصیتنامه یی یازمیه همین ارحال دار بقا دگلدر. بونک ایچومه ایمانم قطعیدر.
 - ۴- هلوه ربانی و مقدرات الهی بن سنی، سن بنی طایفایمیز بیلمدیمز هالده بعید بر مملکتده بنی یک دیگرمیزه نصیب ایندی. اللہک امرینه و یغیریمزک قولنه توفیقاً ازدواجمز اجرا اولوندی. طبعی هیاتده اولدیغم مدجه اراده معیشتی تأمین هالیدم. فقط، بنی طوبیلا یوب بر آریه کتیره دولتمز اعلاسه حرب ایدر ده مع الافتخار وطن اوغرینه اعزاز مرتبه شهادت ایده هک اولورسم، تابع بولوندیغم اهکم شرعییه توفیقاً معامله اجراسی ده ضروریدر. بویله بر حال وقوعنده موهود اولاره اشیا و اموال منقولده مهر مؤهلانی کندی یدیلزله آله کز ایچومه کنیانی توکیل و توظیف ایدیورم. اموال منقولده مهریانه کفایت اینمز ایسه معامله لازمه سی پاک و تمیز و هداثانه هواله ایدرم. بنی بورهای اولارمه یاتیرمایا بغانزه امینم.
 - ۵- دیگرم حرکاتانه دائر بر شی یازمایا بغم، شفاهاً یک دیگرمیزه ویردیلمز... انحراف ایتهمه گزی ایست و امید ایدرم. بناء علیه روحه بر مولد شریف قرائت ایتک فصوصی و هداثانه محولدر. کندم ایچومه باشقه بر طلبه امتیاجم یوقدر. شهیدک بطاً کفایت ایدر.
 - ۶- آلتی ماده ده عبارت اولاره بو وصیتنامه می آلتنه آلدیغلمز زمانه جهراً آغلا یا بومه اولورسه کز هن رضای تحصیل ایتهمه مه اولورساز.
- ... قوماندانی زو هلمز زاهد

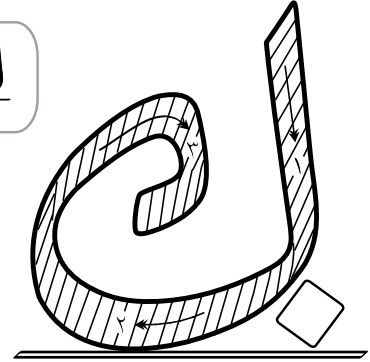
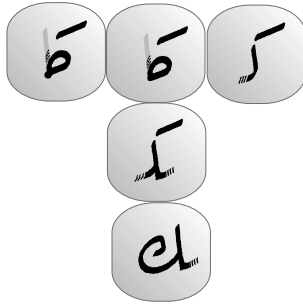
فی ۶ ابول سنه ۲۲۰

HÜSN-İ HAT ÇALIŞMALARI

MESUD HIZARCI hizarcizade@gmail.com

- Bu sayımızda öğrendiğimiz harflerden “**ك**” (Kef)’in diğer harflerle birlikte nasıl yazılacağını göreceğiz. Harfleri yazarken, daha önce öğrendiğimiz başlama ve bitiş şekillerini unutmayalım.

ک ک ب ک ج ک ز ک س ک ک ک ک ک ک

کے کھ کف کو طہ طک کغ کھ کل

کَم کَن کہہ کو کو کہہ کہہ کہہ کی کی اے اے کز کز طے طے

کر کر مکر مکر انکار انکار نیکار نیکار اُمہ اُمہ یہ یہ کتبخانہ کتبخانہ

أَلَا أُلَاقِي كُلَّ مَلَكٍ كَسْبَكَ طُنَاتٍ طُنَاتٍ سَوَاطِطٍ سَوَاطِطٍ مَطَامِطٍ مَطَامِطٍ

بَطَّ بَطَّ طَلَلِك طَلَلِك طَلَّزْ طَلَّزْ كَلَّيْ كَلَّيْ كَعْبَه كَعْبَه كَلَّيْ كَلَّيْ كَلَّيْ كَلَّيْ كَلَّيْ كَلَّيْ كَلَّيْ كَلَّيْ

ط ط م م ح ح ب ب ك ك و و ل ل

OSMANLICA YAZABİLİYORUM

► Dergiyi takip edenler, yazmanın da zevkine ulaşıyorlar. Her ay ilerlediğinizi sizler de fark ediyorsunuz. Her işte olduğu gibi, bu işte de bizzat kendimizin gayret göstermesi önemli olacaktır. Bu ay da aşağıdaki metni Osmanlı Türkçesi/Kur'an harfleri ile yazmanızı istiyoruz.

AZICIK İLGİ LÜTFEN

Günümüz hayatında anneler kendilerini ev işlerine adar. Babalar ise akşam eve gelir, yemek yer, sonra da ya kahveye gider ya da televizyon başında uyuyakalır. Çocuklarıyla olan ilgileri "Dersler nasıl yavrum?" cümlesi ile kısıtlıdır. İlgisiz kalan çocuk, zamanla sevilmediğini hisseder. Ailesinden yavaş yavaş uzaklaşırken, sosyal hayatta kendisiyle ilgilenenlere yönelir.

Anne-baba olarak akşam bir araya geldiğinizde, lütfen elinizdeki işi gücü bir kenara bırakın. Aile olarak bir araya gelin. Ya beraberce dışarıda gezmeye gidin, ya da birlikte oyun oynayın. Kitaplardan, çocuklarınıza masal-hikâye okuyun. Çocuklarınızın anlattıklarını dikkatle dinlerken, söz aralarında onlara doğruları öğretmeye çalışın.

Sizden çok şey istemiyoruz. Yirmi dört saatin bir saatini çocuklarınızın sağlıklı yetişmesine ayırın yeter. Akşam olduğunda anneler, siz bulaşıkları; babalar siz de televizyonu bir kenara bırakın. Birbirinize yakın olmak için yere oturun. Birbirinizle konuşup, oyun oynayarak günün tadını çıkarın. Zaten aile diye biz buna diyoruz.

5 LİRA (1927)

تورك ليراسی

Türk Lirası

تورکیه جمهوریتی

Türkiye Cumhuriyeti

۳۰ قانون اول ۱۳۴۱ تاریخلی
و ۷۰۱ نومرولی قانون موجبجه
اخراج ایدلمشدر

30 Kanunuevvel 1341 tarihli ve 701
numaralı kanun mucibince ihraç
edilmiştir

مصطفی عبدالحالق

Mustafa Abdülhâlık

Mucibince: Gereğince. **İhraç:** Çıkarma

2,5 LİRA (1914)

Tevdi: Teslim
etme, emânet etm.

Varaka-i nakdiyye:
Kağıt para.

Dersaadet:
“Saâdet kapısı”
anlamına gelen
kelime Osmanlı
döneminde İstan-
bul için kullanıl-
mıştır.

Tesviye: Ödeme.

Maliye Nazırı:
Maliye Bakanı.

دولت عالیہ عثمانیہ Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye	۴ شباط ۱۳۳۲ تاریخلی قانون موجبجه 4 Şubat 1332 tarihli kanun mucibince	۲,۵ عثمانلی لیراسی 2,5 Osmanlı Lirası
قارشولغی تماماً تودیع ایدلمش ایکی بیق عثمانلی لیرالق ورقه نقدیه Karşılığı tamamen tevdi' edilmiş iki buçuk Osmanlı liralık varaka-i nakdiyye		
بدلی در سعادته آلتون اولارق تسویه اولونا جقدر مالیہ ناظری Bedeli Dersaadette altın olarak tesviye olunacaktır MALİYE NAZIRI		

PULLAR

1

İlmuhaberler tasdik harcına
mahsus pul
şehremaneti
beş guruşluktur

2

Devlet-i Aliyye-i
Osmaniye 20

3

Devlet-i Aliyye-i
Osmaniye postası 50

4

Posta-i devlet-i
Osmaniye beş para

5

Posta-i devlet-i
Osmaniye iki guruş

6

Posta-i devlet-i
Osmaniye / Yirmi para

7

Posta-i devlet-i
Osmaniye 25

AHMED MİDHAT EFENDİ'NİN KABİR TAŞI

زماننده تعمیر
Zamanında tamir

معارفه خدمات جلیله سی سبق ایدن
Maârife hıdemât-ı celîlesi sebk iden

محررین عثمانیه دن احمد مدحت افندینک
muharririn-i Osmaniyyeden Ahmed Midhat Efendi'nin

روحیچون فاتحه فی ۱۸ محرم الحرام سنه ۱۳۳۱
rûhiyçün fâtıha fî 18 Muharremü'l-harâm sene 1331

KELİMELER

Maârif: Eğitim ve öğretim

Hıdemât-ı celîle: Yüksek hizmetler

Sebk: Önceden olma, geçme

Muharrir: Yazar

تاریخچىدىن نوتلار

ÇİZEN: AHMET ÇAKIL

قوجەمى بىكلىيورم

۱۹۵۴ يىلىدە سىندىرغىدىن بالىكسره كىلدك. بابام مأموردى. آلت قاتدە ئو صاحى ياشلى بر قادينىڭ اوتوردىغى ايكى قاتلى بر اوڭ اوست قاتنى كرالادق. او صاحبنە شمسى ننه دىيوردق. يعنى اسمى كونش ايدى. اولنديگنده ۱۶ ياشنده ايمش. اولندكدن اوچ كون صوگره قوجەسى كوڭلىلى احتياط ضابطى يعنى يدك صوباي اولارق چاناق قلعهيه كىتمش. ننه، قوجەسنىڭ چاناق قلعهدن، جبههدن كنديسنه يوللادىغى ”شمسم، كونشم“ ديهه باشلايان مکتوبلرىنى اوينىڭ ديوارلرىنه و پنجره لرىنه ياپىشىدىرمىشىدى. هر صباح بو سيليك، صارارمش مکتوبلرى برر كره اوقور، هر برىنى قارشىسىنده شهيد قوجەسنىڭ روحنه فاتحه لىر كوندىرىر، دىز چوكر يارىم بىراقدىغى يردن قوجەسنى ختم ايندىرىردى.

ننه هيچ صوقاغه چىقمازدى. ”قوجەم كىدركن كنجسنىڭ، كوزلسنىڭ، نه اولور بن كلنجەيه قدر صوقاغه چىقما. كوزم آرقەدە

KOCAMI BEKLİYORUM

قالماسين، دیدی. ناصل سوقاغه چیقارم؟“
دیوردی. ییللر صوگره او اودن جنازه سنڭ
چیقدیغنی دویدم. بر کون شمسی ننه یی بیاض
بر کلینلک کیمش، بویننه ایری انجیلرله طولی
بر کردانلق طاقمش، اوطه سنڭ کوشه سنده
طوران، او زمانه قدر هیچ اوتورمیدیغنی هیچ
کورمیدیگمز بر صندالیه اوزرینه

اوتورورکن کوردک. بابام:
”ننه، ننه پک سوسلنمشسڭ
یا؟“ دییه طاقیلدی. ننه آجی بر
کولومسه مه یله شو جوابی ویردی:
”بن قوجه مله بوگون اولندم. بو

اینجی یوز کوروملگم.
کلینلگمی کیدم.
قوجه می بکلییورم.“

قوجه سیله اولی قالدیغی
اوج کون بوینجه ننه کلینلکله
صندالیه ده قوجه سنی بکله دی.
عمر بوینجه اویله یاپیدیغنی
اوغرنندک.

1954 yılında Sındırgı'dan Balıkesir'e geldik. Babam memurdu. Alt katta ev sahibi yaşlı bir kadının oturduğu iki katlı bir evin üst katını kiraladık. Ev sahibine Şemsi Nene diyorduk. Yani ismi Güneş idi. Evlendiğinde 16 yaşında imiş. Evlendikten üç gün sonra kocası gönüllü ihtiyat zabiti yani yedek subay olarak Çanakkale'ye gitmiş. Nene, kocasının Çanakkale'den, cepheden kendisine yolladığı “Şems'im, güneş'im...” diye başlayan mektuplarını evinin duvarlarına ve pencerelerine yapıştırmıştı. Her sabah bu silik, sararmış mektupları birer kere okur, her birini karşısında şehit kocasının ruhuna fatihalar gönderir, diz çöker yarım bıraktığı yerden kocasına hatim indirirdi.

Nene hiç sokağa çıkmazdı. “Kocam giderken gençsin, güzelsin, ne olur ben gelinceye kadar sokağa çıkma. Gözüm arkada kalmasın, dedi. Nasıl sokağa çıkarım?” diyordu. Yıllar sonra o evden cenazesinin çıktığını duydum. Bir gün Şemsi Nene'yi beyaz bir gelinlik giymiş, boynuna iri incilerle dolu bir gerdanlık takmış, odasının köşesinde duran, o zamana kadar hiç oturmadığı hiç görmediğimiz bir sandalye üzerine otururken gördük. Babam: “Nene, nene pek süslenmişsin ya?” diye takıldı. Nene acı bir gülümsemeyle şu cevabı verdi: “Ben kocamla bugün evlendim. Bu inci yüz görümlüğüm. Gelinliği giydim. Kocamı bekliyorum.”

Kocasıyla evli kaldığı üç gün boyunca nene gelinlikle sandalyede kocasını bekledi. Ömür boyunca öyle yaptığını öğrendik.

يوزلىرى حالا كوزلىرىمىڭ اۆڭىندە

آزمان دده، چاناق قلعه دىنجه ھىمىن آغلامەيە باشلاردى. ھىپ قورقونج بر صاواش كونى خاطرلار، آغلاردى. بر كون اۆڭىچە ياپىلان بر ھجومدە بولوڭىندەكى بتون آرقداشلىرى شھيد اولمش. سادەجە كىندىسى و يوز باشى صاغ قالابىلمىش. تلفونلە تقويە ايسىتىر. كىچە، غلطەسراي لىسەسنىڭ كوڭلىلى اولارق حربە قاتىلمىش اۆگرنىچىلىرى تولدىرور سىپرى. اوزىلرندە عىسكر البىسەلىرى واردى. اما او قدر عجلە كىتىرمىشلىرىكە، ھىچ عىسكرى اگىتىملىرى يوقىدۇر. تىفنىكلەر مرمى سورمەسنى، سونگو طاقمەسنى بىلە بىلمىزلىرى. يوز باشى ايلە آزمان دده كون طوغمادىن تىفنىكلرىنە مرمى تولدىرمەيى كوستىرىلىرى، سونگولرىنى طاقارلىرى. كون طوغمىق اوزىرەدۇر. ھىجوم آنى بىكىنىمىكدەدۇر. بىردىن كوك طوپلىرى پاتلامەيە، يىردىن آتلىرى فىشقىرمەيە، كوك كورولتوسىدىن قورقونج سىسلىرى اىچىندە سىپىرلەر طاش، طوپراق، جىسد پارچەلىرى دوشمەيە باشلار. بو چوققىلىرى اويون صاندىقلىرى غوغانڭ كىرچىگىنى آنجىق اواندە فرق ايدىرلىرى. ماكىنەلى تىفنىك طاقىرتىلىرى، مرمى وىزىلىتىلىرى آراسىندە ھىپ برابر سىپىرڭ بر كىنارىنە چىكىلۇب تىترشەرك بىكلەمەيە باشلارلىرى. بىعضىلىرى طوڭمىش قالمىشلىرى. بىردىن اىچلىرىدىن بىرى بر مارش سويلەمەيە باشلار. براز صوڭرە يىواش يىواش دىگىرلىرى دە بو مارشە قاتىلىرىلىرى. آرتىق كىرىلمىش يى كىيدىرلىرى. ھىجوم امىرى وىزىلىرى. سىپىردىن فىرلارلىرى. او كون يوز باشى ايلە بىرلىكدە ھىپسى اورادە شھيد اولور. سادەجە آزمان دده صاغ قالابىلمىشلىرى. ھىر چاناق قلعهي اڭلاتىشىدە: ”يوزلىرى حالا كوزلىرىمىڭ اۆڭىندە“ دىيە آغلار طوروردى.

YÜZLERİ HALA GÖZLERİMİN ÖNÜNDE

Azman Dede, Çanakkale denince hemen ağlamaya başladı. Hep korkunç bir savaş gününü hatırlar, ağlardı. Bir gün önce yapılan bir hücumda bölüğündeki bütün arkadaşları şehit olmuş. Sadece kendisi ve yüzbaşı sağ kalabilmiş. Telefonla takviye istenir. Gece, Galatasaray Lisesinin gönüllü olarak harbe katılmış öğrencileri doldurur siperi. Üzerlerinde asker elbiseleri vardır. Ama o kadar acele getirmişlerdir ki, hiç askeri eğitimleri yoktur. Tüfeklere mermi sürmesini, süngü takmasını bile bilmezler. Yüzbaşı ile Azman Dede gün doğmadan tüfeklerine mermi doldurmayı gösterirler, süngülerini takarlar. Gün doğmak üzeredir. Hücum anı beklenmektedir. Birden toplar patlamaya, yerden ateşler fışkırmaya, gök gürültüsünden korkunç sesler içinde siperlere taş, toprak, ceset parçaları düşmeye başlar. Bu çocuklar oyun sandıkları kavganın gerçeğini ancak o anda fark ederler. Makineli tüfek takırtıları, mermi vızıltıları arasında hep beraber siperin bir kenarına çekilip titreyerek beklemeye başlarlar. Bazıları donmuş kalmıştır. Birden içlerinden biri bir marş söylemeye başlar. Biraz sonra yavaş yavaş diğerleri de bu marşa katılırlar. Artık gerilmiş yay gibidirler. Hücum emri verilir. Siperden fırlarlar. O gün yüzbaşı ile birlikte hepsi orada şehit olur. Sadece Azman Dede sağ kalabilmiştir. Her Çanakkale'yi anlatışta: "Yüzleri hala gözlerimin önünde..." diye ağlar dururdu.

باباڭ کليرسه بنی چاغير ها

”رحمتلی بابام، حافظ علی چاناق قلعهده قالدیغنده، آنامڭ قارنده یدی آیلقمشم. اونی هیچ طانیمادم. بر فوطوغرافی بیله یوقدی. او کونلر چوق زور کونلردی. سفربرلگڭ صیقینتیلری، قوای ملیه زمانی، اشغال ییللری، قورتولوش، یوقلق، صیقینتی... چوجقلغمز هپ اکمک پشنده، صیقینتیه کچدی. اما آنام، بنم چوجقلغمدن اعتبارًا هر صوقاغه چیقیشده، هر نره یه کیدرسه یانمه کیر و: ”اوغلم بن بازاره کیدیورم. باباڭ کليرسه بنی همن چاغير ها!“ ”بن تیزه گلره کیدیورم. باباڭ کليرسه بنی همن چاغير ها!“ ”بن قومشولره کیدیورم. باباڭ کليرسه بنی همن چاغير ها!“ دیردی.

آنم بابامی بکله دی طوردی. بویودم، دگان آچدم. آنهم یینه هر بر یره کیدیشده دگانه کیر، کیده جگی یری سویلر و ”باباڭ کليرسه بنی چاغير ها!“ دییه اکلردی. آرادن ییللر کچدی. آناجم اختیارلادی. کنه هپ دگنگنی قاپارق بگا کیر و ”باباڭ کليرسه بنی چاغير ها!“ دییه تنبیهلردی. کونی کلدی آغیرلاشدی. ئولوم دوشگنده بزمله حلاللشدی. ”بگا ای باقدیگز، حقگزی حلال ایدڭ“ دیدی.

بگا دوندی یاواشجه: ”باباڭ کليرسه اوڭا: ”آنهم هپ سنی بکله دی“ دی. ”بردن ایرکیله رک طوغریلدی و قاپی یه طوغری کولومسه یره رک: ”خوش کلدڭ بک، خوش کلدڭ!“ ”دییه رک روحنی تسلیم ایتدی.“

BABAN GELİRSE BENİ ÇAĞIR HA

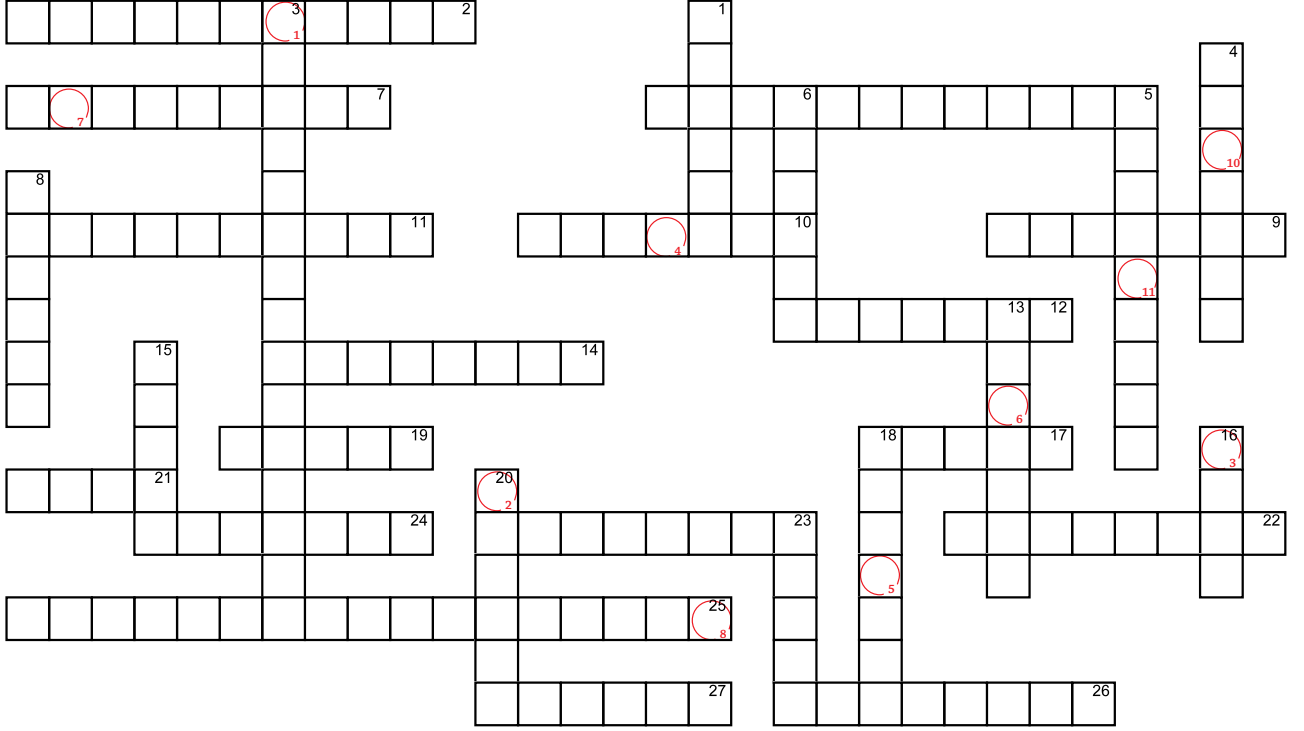
”Rahmetli babam, Hafız Ali Çanakkale’de kaldığında, anamın karnında yedi aylıkmışım. Onu hiç tanımadım. Bir fotoğrafı bile yoktu. O günler çok zor günlerdi. Seferberliğin sıkıntıları, kuva-yı milliye zamanı, işgal yılları, kurtuluş, yokluk, sıkıntı... Çocukluğumuz hep ekmek peşinde, sıkıntıyla geçti. Ama anam, benim çocukluğumdan itibaren her sokağa çıkışta, her nereye giderse yanıma gelir ve: ”Oğlum ben pazara gidiyorum. Baban gelirse beni hemen çağır ha!“ ”Ben teyzelere gidiyorum. Baban gelirse beni hemen çağır ha!“ ”Ben komşulara gidiyorum. Baban gelirse beni hemen çağır ha!“ derdi.

Anam babamı bekledi durdu.. Büyüdüm, dükkân açtım. Annem yine her bir yere gidişte dükkâna gelir, gideceği yeri söyler ve ”Baban gelirse beni çağır ha!“ diye eklerdi. Aradan yıllar geçti. Anacığım ihtiyarladı. Gene hep değneğini kaparak bana gelir ve ”Baban gelirse beni çağır ha..!“ diye tembihlerdi. Günü geldi ağırlaştı. Ölüm döşeğinde bizimle helalleşti. ”Bana iyi baktınız, hakkınızı helal edin“ dedi.

Bana döndü yavaşça: ”Baban gelirse ona: ’Annem hep seni bekledi’ de!“ dedi. Birden irkilerek doğruldu ve kapıya doğru gülümseyerek: ”Hoş geldin bey, Hoş geldin!“ diyerek ruhunu teslim etti.”

ÖDÜLLÜ BULMACA

Aşağıdaki kelimeleri Osmanlı Türkçesine çevirdikten sonra kutulara yerleştiriniz ve kırmızı daire içine denk gelen harfleri aşağıda rakam sırasına göre düzenlenmiş kutulara yerleştirdikten sonra Osmanlıca el yazısı ile kaydediniz ve ortaya çıkacak cümleyi Latin harfleri ile yazıp mektup@osmanlicadergi.com adresine gönderiniz. Gelenler arasından yapılacak çekilişte **5 kişiye Matbu-Rika karşılıklı Tarihten Notlar Kitabı hediye** edilecektir. Cevaplarınızı **20 Mart** tarihine kadar gönderiniz. **Kazananlar 25 Mart'ta sosyal medya hesaplarımızdan açıklanacaktır.**

11 10 5 9 1 8 7 6 5 4 4 2 3 2 1
(..... /)

KELİMLER

Yukarıdan aşağıya

1. Hamidiye (.....)
2. Çanakkale Savaşı (.....)
4. Kumkale (.....)
5. İkizkoyu (.....)
6. Kabatepe (.....)
8. Yıldız (.....)
13. Mesudiye (.....)
15. Rusya (.....)
16. Nusret (.....)
18. Seddülbahir (.....)
20. İngiliz (.....)
23. Midilli (.....)

Sağdan sola

2. Kocaçimentepe (.....)
5. Ertuğrul Koyu (.....)
7. Kanlıdere (.....)
9. Alçıtepe (.....)
10. Tekekoyu (.....)
11. Conk Bayırı (.....)
12. Namazgah (.....)
14. Avusturya (.....)
17. Obüs (.....)
19. Anzak (.....)
21. Yavuz (.....)
22. Kırte Köyü (.....)
23. Macaristan (.....)
24. Almanya (.....)
25. Gelibolu Yarımadası (.....)
26. Arıburnu (.....)
27. Fransız (.....)

ÖZEL HAC

- Bayan Ve Erkeklerle
- Kayıtta Sadece Evraklar Alınır. Peşinat Alınmaz.
Ücret Vizeden Sonra Alınır.
- Kuralı Hac Vizesi Değildir.

HİZMETLER

Vize + Uçak + Otel + Rehberlik
Servis + Yemek

3 AYLAR (Nisan - Mayıs) UMRE KAMPANYASI

Servisli Otel: Mekke: Ebrar Otel (3 km) Medine: Wissam Otel (400 mt.)

GÜN	2'Lİ ODA	3'LÜ ODA	4'LÜ ODA
14 GÜN	825 €	800 €	765 €
20 GÜN	975 €	925 €	825 €

Yürüme Mesafe: Mekke: Durratul - Masafi (3 km) Medine: Wissam Otel (400 mt.)

GÜN	2'Lİ ODA	3'LÜ ODA	4'LÜ ODA
14 GÜN	925 €	875 €	825 €

Not: Tüm Türkiye'den 50 € THY ile Aktarma Yapılır. Fiyatlar Kişibaşıdır. Uçuş İstanbuldur.

KURALI HAC

- * Tüm hac programlarında;
- * Kesin Kayıt Belgesini Getirenlere
- * Diyanet fiyatından 250 Dolar İndirim

HİZMETLER: Vize + Uçak + Otel + Rehberlik + Servis + Yemek

İNDİRİM
250 Dolar
(Kişi Başı)

İRTİBAT

0.505 609 10 20

MANİSA

چاناق قلعه شهيدلرينه

شو بوغاز حربى ندر؟ وارميكه دنيا ده ائى؟
 ائك كئيف اوردورلر يوكلييور دردى بشى.
 - نردن يول بولارمه كچمك ايجون مرمره -
 قاج طونامير صاريتمه اوافامو برقره -
 نه هياسزجه تحمكه افقار قايلى:
 نرده - كوستردگى وضته - «بو: بر آوروپلى»
 ديدير - ييرتجي، مس يوقولى، صيرتلان كومى
 وارمكلمه، آهليلوب محبى، ياخود قفى:
 اسكى دنيا، شكى دنيا، بتون اقوام بشر،
 قاينايور قوم كى، طوفله كى محشر محشر.
 يدى اقلهى جهانك طورويور قارشوكرده،
 آوسترالييلر برابر بافييورسك قاناده!
 عجمه لر باشق، لائلر، دريلر رنظارنك:
 ساده بر مادمه وار اورده: وضته دنك.
 كىمى هندو، كىمى يام يام، كىمى بيلم نه بلا...
 هافى، طاعونزه ذلدر بورذيل استيلا:
 آه او گيلمنجي عصر يوقى، او مخلوقه اصيل،
 نه قدر كوزده مى موجود ايه، حقيله سفيل،
 قوصدى محمدجك ايلرج طوروب قارشوسه:
 دوكرى قارنده كى اسرارى هياسزجسند.
 ماسكه ييرتيلمه حاللا بزه آفتدى او يوز...
 مدنيت دينيله قجه، حقيقت، يوزسز.
 صوكره ملعونزه كى تخريب موكل اسباب،
 اوپل مدهك: ايدر هربرى بر ملكى خراب.
 اوردهن صاعقلر بارجللايور آفاقى:
 بريدن زلزلهر قالدرييور اعماقى:
 بومبه شيمقلرى ييندن اينوب هر سرك:
 سونييور كوگنك اوستنده اورسلان نفرل.

يرك آلتنده جهنم كى بيظرج لاغم،
 آتيلان هرلغمك ياقدى: يوزلرج آدم
 ثولوم ايندیرمده كوگر، ثولو پوسكورمده ير،
 اونه مدهه تيسير: صاورولور انقاصه بشر..
 قفا، كوز، كوگره، لجان، قول، قچك، باران، آل، آيان،
 بوشاير صيرتله، واديله، صاغناق صاغناق.
 صاچيور زره بورغمه ده او نامرد آلالر،
 ييلدريم يايلى طوفانلر، آلوده سيللر.
 وييور ياقينى، طومسه ده آهيو سينه لره،
 سورو حالنده كزكه صايسز طياره.
 طوب توفلكدن داهاصيو، كوللا ياغان مرميلر...
 قهرمان اوردويى سيراكته بوتهديه كولر:
 نه هيليك طايه لر ايتر، نه سيز خصمنن:
 آلتير قلعمى كوگنده كى قات قات ايمان؟
 هانكى قوت اوفى، هاشا، ايدرهك قهرينه رام؟
 مونكر تائيس آلهى اوسين استحكام.
 صايلير، ايندرييلر موقع مستحكام،
 بشرن عزمى توقيف ايدره مز صنع بشر:
 بو كوگرده خندانك ابدى سمدى:
 «او بنم صنع بيعم، اوفى هيگنتم.» ديدى.
 عاصمك نلى... ديسوردم ياي.. نلسمه كرهك:
 ايشه هيگنتمدى ناموسى، هيگنتميهك.
 شهدا كوگره مى، بر باقلا، طاغلر، طاشلر...
 او، ركوع اولماس، دنيا ده آليمنز باشلر،
 ياره لاشمه تميز آلتندن، اوزانمه ياتيور،
 بر هلال اوغرينه، يارب، نه كوشلر ياتيور!
 اى بو طويراقلر ايجون طويراغه دشمه عسكر!
 كوگره اجداد اينه رك اويو اويك آلنى دگر.

نه بيوكلكه قانك قوراييور توهيدى...
 بديك آرسلاندى آخچو، بو قدر سانلى ايدى.
 سقا طار كلمه يهك مقبرى كيملر قازسين؟
 «كوملم كل سنى تاريخه» ديسم، صيغمازسك.
 هرج و مرج ايتريكك ادواره ده يتمز او كتاب...
 سنى آخچو ابديتلر ايدر استيعاب.
 «بو، طاشكدر» ديدرك كعبه يي دكلم باشك:
 روحك وضنى دويسمده كچيرسم طاشك:
 صوكره كول قبي آسمده ردا ناميله،
 قانايا ن لحديكه چكسم بوتوه اجر اميله:
 مور بولوطلرل آهيو ترجهك جاتسمده طاوان،
 يدى قنديللى ترياى اوزانتم اورادن:
 سه بو آويزه نك آلتنده، بورغمه قانله،
 اوزانركه، كچه مهنابى كيرسم ياشك،
 تره دارك كى تا فخره قدر بكتسم:
 كوندوزيه فخر ايله آويزه كى لبريز ايتسم:
 تولننه مغربى، اقشاملرى صارسم يارهك...
 يينه برشى يابايلدم ديسم خاطرهك.
 سنك، صوك اهل صليلك قيارو صولتى،
 شرفك ائك سوكلى سلطانى صلاح الدينى،
 قليچ آرسلان كى ابلاللكه ايتك حيران..
 سنك، اسلامى قوشاشمه، بوغوبركن خيران،
 او ديمر خنبرى كوگنده قيروب بارجللادك:
 سنك، روهظه برابر كزر اجرامى آدك:
 سنك، اعصاره كومولك طاشابقشك... هيحات،
 سقا كلمز بواقدر، سنى آلاز بو جهات...
 اى شهيد اوغلى شهيد، ايسمه بندن مقبر،
 سقا آغوشنى آهيه طورويور ييغيب.